

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

17^{ΟΣ} - 19^{ΟΣ}

ΑΙΩΝΑΣ

163 Ἰωάννης Ἀντωνίου Πινέλι: Γαβριήλ Σεβῆρος, *Συνταγματίον*, Βενετία, 1600.

Τυπ. Σῆμα: Τὸ κατεξοχὴν σῆμα τῆς τυπογραφικῆς οἰκογένειας τῶν Πινέλι, ποὺ κοσμοῦσε ὅλες σχεδὸν τὶς ἑλληνικὲς ἐκδόσεις τους, ἔχει κεντρικὸ μοτίβο ἕναν κέδρο ἢ πεῦκο ποὺ περιβάλλεται ἀπὸ ἰδιαίτερα καλοσχεδιασμένη κορνίζα μὲ ἔντονα διακοσμητικὰ στοιχεῖα ἀναγεννησιακοῦ χαρακτήρα. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς κεντρικῆς σύνθεσης, κατὰ περίπτωσιν, ὑπῆρχαν χαραγμένα τὰ ἀρχικά: Α.Ρ.(Π) ἢ Γ.Ρ. ἢ Γ.Α.Ρ. Σὲ ἕνα καὶ μόνον ἑλληνικὸ βιβλίον οἱ Πινέλι χρησιμοποίησαν ὡς τυπογραφικὸ σῆμα μίαν εἰκόνα μὲ περιστέρι ἢ γεράκι καθισμένο σὲ κορμὸ δέντρου, ποὺ κρατᾷ μὲ τὸ ράμφος του κλάδο ἐλαίας. Ἡ ὅλη σύνθεσις περικλείεται σὲ κορνίζα ἀναγεννησιακοῦ χαρακτήρα. Τὸ σῆμα αὐτὸ εἶναι ὅμοιον μὲ αὐτὸ τοῦ Pietro Dusinelli (Zappella II, 360) μὲ διαφορὰ ὅτι τοῦ Πινέλι δὲν πλαισιώνεται ἀπὸ τῆ ρῆσι: ΚΑΛΗ Η ΕΚ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ ΦΙΛΙΑ.

BIBA: Ζαβίρας, 217. Βρετὸς I, 11 (27). Σάθας, 219. Κατραμῆς, *Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου*, 137. BH I/2, 142-151 (235). Μανιατόπουλος, *Εὐρετήριον*, 9. AEBBE II, 250. Παυλόπουλος, 98. ΠΑΠ I, 395 (5249). Layton III, 431. ΤΣ: AEBBE II, 217 (605). *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας*. Zappella I (360). Layton III, 169 (εἰχ. 144). ΣΥΛ: BBE * ΜΔΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΣ * ΣΑΑΑΟ.

167

165

164 Ἀντώνιος Πινέλι: *Τριώδιον*, Βενετία, 1600.

BIBΛ: BH I/2, 142 (234). BH II/1, 35 (22). ΠΑΠ I (5779). ΠΑΠ II, 105 (*320α). Layton III, 431 📖. ΤΣ: Layton III, 139 (εἰκ. 121) 📖. ΣΥΛ: ΜΜΛΑΟ * ΜΦΑΟ.

165 Ἀντώνιος Πινέλι: *Εὐχολόγιον*, Βενετία, 1602.

BIBΛ: BH II/3, 82-83 (700). Λαζάρου, *Κατάλογος ἐντύπων βιβλιοθήκης Ὀλυμπιωτίσσης*, 103-104. *Bibliotheca Auerbachiana*, 14 (3). ΠΑΠ I, 163 (2188) 📖. ΤΣ: *Bibliotheca Auerbachiana* (ἐξώφυλλο) 📖. ΣΥΛ: ΣΑΑΑΟ.

166-167 Ἀντώνιος Πινέλι: *Εὐχολόγιον*, Βενετία, 1619/1620.

BIBΛ: BH II/1, 143-144 (105). Γεδεών, «Πατριαρχική μέριμνα», 405. *Bibliographie Ionienne* I, 35 (104). ΠΑΠ I, 164 (2191). *Le civiltà del Libro*, 126-127 (31) 📖. ΤΣ: BH II/1, 144. Ἡλιοῦ I, 75. *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας*. Πολέμη, 42 (35). Vlasi-Sponza, 83. Layton III, 431 (εἰκ. 210). *Le civiltà del Libro*, 127 📖. ΣΥΛ: ΓΒ.

171

164

170

168 Ἀντώνιος Πινέλι: Νικηφόρος Πασχαλεύς, *Ἐγχειρίδιον μεθοδικόν*, Βενετία, 1622.

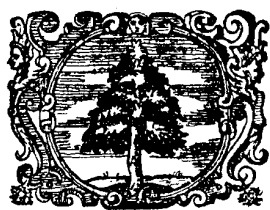
BIBΛ: BH II/1, 156-158 (113). *Bibliographie Ionienne* I, 35 (107). *Bibliotheca Auerbachiana*, 19 (7). Λαδάς - Χατζηδῆμος I, 116. ΠΑΠ I, 348 (4674) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΓΒ.

169 Ἀντώνιος Πινέλι: Στυλιανὸς Ρίκης, *Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου Στυλιανοῦ*, Βενετία, 1626.

BIBΛ: BH II/1, 203 (149). *Bibliographie Ionienne* I, 38 (118). Petit, 268. ΠΑΠ I, 385 (5126) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ.

170 Ἀντώνιος Πινέλι: Μπεργαδῆς, *Ἀπόκοπος*, Βενετία, 1627.

BIBΛ: BH II/1, 252-253 (172). ΠΑΠ I, 78 (1038) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΑΒΒ * ΕΒΕ.

168

169

173

176

166

174

171-172 Ἰωάννης Πέτρου Πινέλι: Ὁρολόγιον, Βενετία, 1635.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙ/1, 326-327 (237). *Bibliographie Ioniennne* I, 44 (142). ΠΑΠ Ι, 209 (2822) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ.

173 Ἰωάννης Πέτρου Πινέλι: Σύνταγμα Ἀκολουθιῶν, Βενετία, 1636.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙ/1, 338 (250). *Bibliographie Ioniennne* I, 45 (144). ΠΑΠ Ι, 413 (5505) 📖 ΤΣ: Ἡλιού Ι, 78 (32)*. Λαδᾶς - Χατζηδημος Ι, 106 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΓΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

174 Ἰωάννης Πέτρου Πινέλι: Τυπικόν, Βενετία, 1643.

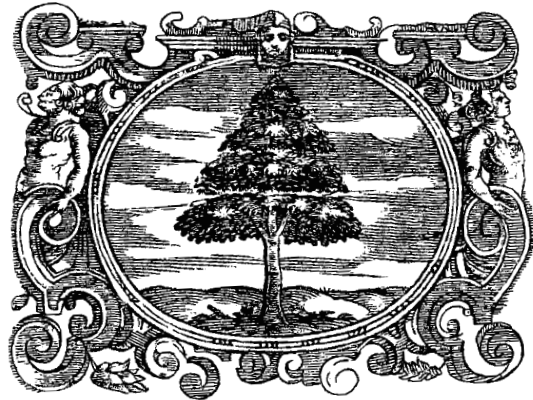
BIBΛ: Σάθας, 408. ΒΗ ΙΙ/1, 445-446 (333). *Bibliographie Ioniennne* I, 50-51 (166). Γεδεών, «Σημειώσεις ἐκ σεισοπλήκτων βιβλίων», Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια, 32 (1912), 298. ΠΑΠ Ι, 440 (5867) 📖 ΤΣ: Πολέμη, 40 (29) 📖 ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΓΒ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΕΑΟ * ΒΜΔ.

175 Ἰωάννης Πέτρου Πινέλι: Κωνσταντῖνος Λάσκαρης, Γραμματική, Βενετία, 1645.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙ/2, 23-24 (378). ΠΑΠ Ι, 254 (3446) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΕΒΕ * ΜΚΛΑΟ.

176 Ἰωάννης Πέτρου Πινέλι: Εὐχολόγιον, Βενετία, 1662.

BIBΛ: Γεδεών, «Πατριαρχικὴ μέριμνα», 413. Ἡλιού Ι, 320 (70). Λαδᾶς - Χατζηδημος Ι, 152 (214). ΠΑΠ Ι, 164 (2198) 📖 ΤΣ: Ἡλιού Ι, 130*. Πολέμη, 42 (36)* 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΧΑΟ.

175

ΩΡΟΛΟΓΙΟΝ

Ἄρρη μετατυπωθέν, καὶ
διωρθωθέν παρὰ
Θεοφιλῆ του Ἱερομονάχου
τοῦ Ἰζαφουρνάρου

παχαλίων ἐτῶν κή. καὶ Συ-
τάγματιου τινός περὶ ἁ-
ΐησειῶν τοῦ ἔλου ἐνιαυτοῦ εἰς
κοινῶ γλῶτταν μετενεχθέν
τος παρὰ τοῦ λογιῆτα του ἐν
Ἱερομονάχοις κυρίου νικηφόρου
τῆ παχαλίως.

CON PRIVILEGIO.

Ἐνετιήσιν παρ' Ἰωάν. πέτρου τῶ
Πινέλλω πρὸ α. χ. λ. ε.

172

177 William Stansby: Θεόφιλος Κορουδαλεύς: Ἐκθεσις περὶ Ρητορικῆς, Λονδίνο, 1625.

Τυπ. Σῆμα: Τρία διαφορετικὰ σήματα κοσμοῦν τὶς ἐκδόσεις ποὺ ἀποδίδονται στὸν Νικόδημο Μεταξᾶ. Τὸ πρῶτο εἶναι τοῦ τυπογράφου William Stansby καὶ ἀπεικονίζει νέο ποὺ κρατᾶ στὸ ἀριστερό του χέρι δέμα μὲ βιβλία, ἐνῶ τὸ δεξιὸ του ἀποτελεῖ ὄρμητήριο κυνηγετικοῦ γερακιοῦ. Ὁ νέος ἀτενίζει μορφὴ ποὺ διακρίνεται μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα. Ἡ σύνθεση περιβάλλεται ἀπὸ διακοσμητικὴ κορνίζα, στὴν ὁποία ἐγγράφεται ἡ ρήση MOLLIA CYM DURIS. Τὸ δεύτερο σῆμα εἶναι τοῦ August Matthews καὶ ἔχει ὡς κεντρικὸ μοτίβο τὸ οἰκόσημο τῆς βασιλικῆς οἰκογένειας τῆς Ἀγγλίας, τὸ ὁποῖο περιβάλλεται ἀπὸ τὴ ρήση: HONI SOIT QVI MAL Y PENSE. Τέλος, τὸ τρίτο, τοῦ William Jones, ἀπεικονίζει ἄγκυρα στὴν ὁποία περιελίσσεται κλάδος ἐλαίας ἢ δάφνης καὶ ἐκατέρωθεν ἀναγράφεται ἡ φράση FLOREAT IN AETERNUM.

BIBΛ: Ζαβίρας, 314. Βρετὸς II, 31 (49). Σάθας, 253. Κατραμῆς, *Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου*, 126-127. BH II/1, 194-200 (144). *Bibliographie Ioniennne* I, 38 (117). Μοσχονᾶς, *Κατάλογοι τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης*, Β', 44. Layton, «Nikodemos Metaxas», 154. ΠΑΠ I, 237 (3203). Augliera, 239 📖. ΤΣ: McKerrow, 149 (393). Augliera, 248 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΜΛΑΟ.

178 Νικόδημος Μεταξᾶς – John Haviland: Κύριλλος Λούκαρης, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, Σύντομος πραγματεία κατὰ Ἰουδαίων [Κωνσταντινούπολη - Κεφαλονιά;], 1627.

BIBΛ: Βρετὸς I, 18 (50). Π. Λάμπρου, «Ἱστορικὴ πραγματεία περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς τυπογραφίας ἐν Ἑλλάδι μέχρι τοῦ ἔτους 1821», *Χρυσάλλης* 3 (1865), 362. BH II/1, 234-237 (166). *Bibliographie Ioniennne* I, 40-41 (127). Layton, *The Harvard College Library*, 29-30. ΠΑΠ I, 268-269 (3643) 📖. ΤΣ: Layton, «Nikodemos Metaxas» (εἰκ. 1) καὶ τῆς ἰδίας, *The Harvard College Library*, 30. *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. 232). Augliera, 251. *Θησαυροὶ τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης*, 140 📖. ΣΥΛ: ΕΒΕ * ΙΒΣΛ * ΜΜΛΑΟ.

179 Νικόδημος Μεταξᾶς – William Jones: Γρηγόριος Παλαμᾶς, Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, Λόγοι ἀποδεικτικοί [Λονδίνο, 1627].

BIBΛ: Βρετὸς I, 10 (20). Δημητρακόπουλος, *Ὁρθόδοξος Ἑλλάς*, 81. BH II/1, 237-240 (167). *Bibliographie Ioniennne* I, 40 (126). Layton I, 108-109 (47). ΠΑΠ I, 341-342 (4577) 📖. ΤΣ: McKerrow, 158 (423). Layton, «Nikodemos Metaxas» (εἰκ. 9). *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. 228). Augliera, 241. *Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*, 65 (35) 📖. ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΚΛΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

177

178

179

SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

180 Sacra Congregatio de Propaganda Fide: Πέτρος Ἀρκούδιος, *Ἐρμηνεῖα τῶν πέντε κεφαλαίων*, Ρώμη, 1628.

Τυπ. Σῆμα: Τὸ ἔμβλημα ποὺ κοσμεῖ τὶς ἐκδόσεις τῆς «Προπαγάνδας» προβάλλει τὸν προσηλυτιστικὸ χαρακτήρα της: ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς διδάσκων, κρατώντας ἐνίοτε λάβαρο καὶ κηρύσσοντας ἐνώπιον πιστῶν. Τῇ σύνθεσιν περιβάλλει ἡ ρῆσις EVNTES IN UNIVERSUM MUNDUM PRAEDICA TE EVANG OMNI CREAT. Στὴν ἔκδοση τοῦ *Convincium* τὸ τυπογραφικὸ σῆμα ἀπεικονίζει λύρα μὲ φόντο σφίγγα (ἀρ. 182).

BIBL: Ζαβίρας, 355. Βρετὸς I, 20 (57). BH II/1, 259-260 (181). Μοσχονᾶς, *Κατάλογοι τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης*, Β', 241, 308, 313. ΠΑΠ I, 196 (2635) 📖. ΤΣ: BH II/1, 265. *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας* 📖. ΣΥΛ: BBE * BKΣ * ΓΒ.

181 Sacra Congregatio de Propaganda Fide: Πέτρος Ἀρκούδιος, *Περὶ τοῦ Καθαρηρίου Πυρός*, Ρώμη, 1637.

BIBL: Ζαβίρας, 145. Βρετὸς I, 23 (72). Σάθας, 264. Δημητρακόπουλος, *Ὁρθόδοξος Ἑλλάς*, 75. BH II/1, 342-346 (254). *Bibliographie Ionienne* I, 45-46 (148). Μοσχονᾶς, *Κατάλογοι τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης*, Β', 248. ΠΑΠ I, 66-67 (896) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: BKΣ * ΓΒ.

183

184

185

180

181

182 Sacra Congregatio de Propaganda Fide: Μεθόδιος ὁ Ὀλύμπου, *Convivium decem Virginum*, Ρώμη, 1656.

BIBΛ: Ζαβίρας, 149. Βρετὸς I, 176 (32). Σάθας, 270. BH II/2, 90 (419). J. Carmela, *Bibliografia di Leone Allaci (1588-1669)*, Παλέρμο 1962, 32-33. ΠΑΠ I, 316-317 (4278) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΓΒ * ΒΦΗΛ.

183 Sacra Congregatio de Propaganda Fide: Λέων Ἀλλάτιος, *Vindiciae Synodi Ephesinae*, Ρώμη, 1661.

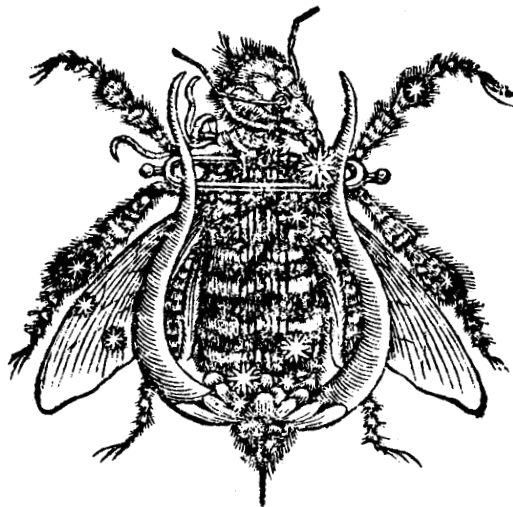
BIBΛ: Ζαβίρας, 157. Βρετὸς I, 176 (35). Σάθας, 272. BH II/2, 135 (441). Carmela, *Bibliografia*, 37. ΠΑΠ I, 25 (283) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΒΑΚΧ * ΒΚΣ * ΓΒ.

184 Sacra Congregatio de Propaganda Fide: Νεόφυτος Ροδινός, Ἔκτασις πνευματικῆς, Ρώμη, 1671.

BIBΛ: Βρετὸς I, 27 (79). BH II/2, 266 (500). Ν. Βέης, *Τὰ χειρόγραφα τῶν Μετεώρων*, 1967, 279. ΠΑΠ I, 387 (5145) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ.

185 *Typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide: Alphabetum Graecum*, Ρώμη, 1771.

BIBΛ: Layton I, 105 (37). ΠΑΠ I, 26 (302), 100 (σημ. 1) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ.

182

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΙΚΤΩΡ ΣΑΒΙΟΣ
ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΜΕΣΣΕΡΙΝΗΣ

186 Ἰωάννης Βίκτωρ Σάβιος: Βιβλίον καλούμενον Θηκαράς, Βενετία, 1642.

Τυπ. Σῆμα: Τὸ τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Ἰωάννη Βίκτωρα Σάβιου κοσμεῖ μία μόνο ἑλληνικὴ ἔκδοση: Θηκαράς (1643) καὶ ἀπεικονίζει δύο λέοντες ἀνορθωμένους ἐκατέρωθεν ἀνθισμένου θάμνου. Ἡ σύνθεση περιβάλλεται ἀπὸ ἀναγεννησιακὴ κορνίζα. Τὸ τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Μεσσερίνη, ποὺ ἀπαντᾷ μοναδική φορὰ στὴν Ἐκλογή, ἀντιπροσωπεύει τὴν τυπογραφικὴ ἐργασία του στὴν ἔκδοση αὐτὴ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ Ἰωάννη Σάβιου καὶ ἔχει ὡς κεντρικὸ μοτίβο μία ἄμπελο τὴν ὁποία περιβάλλει κορνίζα, στὸ πλαίσιο τῆς ὁποίας εἶναι χαραγμένη ἡ ρήση: EGO TE PLANTAVI VINEA MEA ELECTA.

BIBL: Βρετὸς I, 40 (114). Σάθας, 314. Κατραμῆς, Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου, 221-222. BH II/1, 447-449 (336). ΠΑΠ I, 250 (3392) 🍷 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 🍷 ΣΥΛ: BBE * EBE * MKΛAO * MMΛAO.

187 Φραγκίσκος Μεσσερίνης: Ἀγάπιος Λάνδος, Ἐκλογή, Βενετία, 1643.

BIBL: BH II/5, 58-59 (76). ΠΑΠ I, 243 (3275) 🍷 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 🍷 ΣΥΛ: EBF.

186

187

ΟΡΣΙΝΟ ΑΛΒΡΙΤΖΙ

188 Όρσινο Άλβρίτζι: Άπόστολος, Βενετία, 1663.

Τυπ. Σήμα: Τò τυπογραφικό σήμα τοῦ Άλβρίτζι ἀπεικονίζει πύργο στίς ἐπάλλξεις τοῦ ὁποίου εἶναι σχεδιασμένος λέοντας πού με τὸ δεξιὸ πόδι του στηρίζει ρόδακα. Τὴν ὄλη σύνθεση περιβάλλει διακοσμητικὸ πλαίσιο. Τὸ σήμα αὐτὸ κοσμεῖ μόνο τὶς θρησκευτικοῦ καὶ λειτουργικοῦ περιεχομένου ἐκδόσεις του, ἐνῶ γιὰ τὶς λαϊκὲς φυλλάδες ἐπέλεξε διάφορες χαλκογραφίες με καθαρὰ διακοσμητικὸ χαρακτήρα (ἀρ. 192). Πανομοιότυπο σχεδιαστικὰ τυπογραφικὸ σήμα χρησιμοποιήθηκε καὶ ἀπὸ τὸν Άντώνιο Βόρτολι (ἀρ. 325).

BIBΛ: Ἡλιὸς I, 101 (54). Λαδᾶς - Χατζηδημος I, 153 (216). ΠΑΠ I, 40 (503) 📖 ΤΣ: Ἐδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ.

189 Όρσινο Άλβρίτζι: Δαμασκηνὸς ὁ Στουδίτης, Θησαυρὸς, Βενετία, 1664.

BIBΛ: ΠΑΠ I, 138 (1859). ΠΑΠ II, 145 (*421) 📖 ΤΣ: Ἐδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΜΒΑΟ.

190 Όρσινο Άλβρίτζι: Βιβλίον Ἀπριλίου μηνός, Βενετία, 1664.

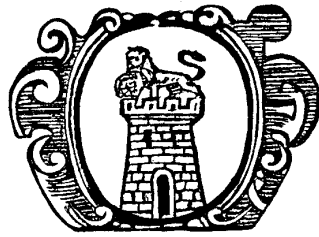
BIBΛ: Σάθας, 338 (σημ. 1). ΒΗ II/2, 187-188 (458). ΠΑΠ I, 294 (3952) 📖 ΤΣ: Ἐδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΕΒΕ * ΜΜΛΑΟ.

191 Όρσινο Άλβρίτζι: Ὁρολόγιον, Βενετία, 1670.

BIBΛ: ΒΗ II/2, 261-262 (491). *Bibliographie Ioniene* I, 60 (201). ΠΑΠ I, 210 (2831) 📖 ΤΣ: Βελουδῆς [393]. *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας* 📖 ΣΥΛ: Βιβλιοθήκη τοῦ Ἄρσενάλ, Παρίσι.

192 Όρσινο Άλβρίτζι: Μπεργαδῆς, Ἀπόκοπος, Βενετία, 1677.

BIBΛ: ΒΗ II/2, 217 (475). ΠΑΠ I, 78 (1040). Layton, *The Harvard College Library*, 49 (22). 📖 ΤΣ: *Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*, 41 (21) 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ.

188

189

190

191

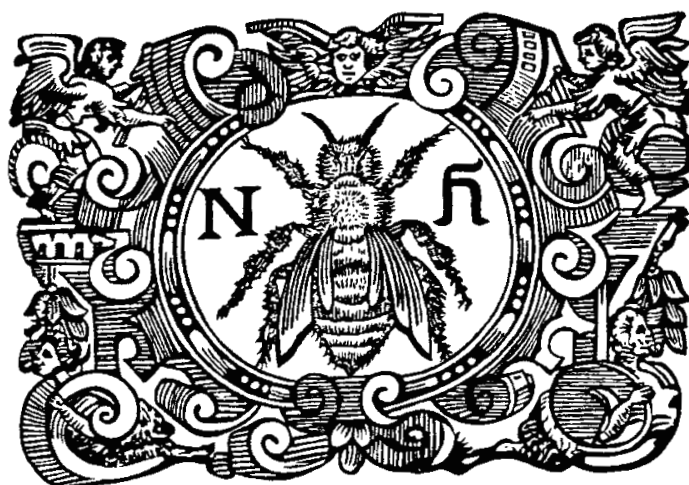

192

193 Νικόλαος Γλυκός: Ὁρολόγιον, Βενετία, 1670.

Τυπ. Σήμα: Ὁ Νικόλαος Γλυκός επέλεξε ἓνα ἐκδοτικό-τυπογραφικὸ σήμα τὸ ὁποῖο χρησιμοποίησαν καὶ οἱ διάδοχοί του ὡς τὸ 1854. Πρόκειται γιὰ τὴ μέλισσα, παραγωγικὴ καὶ μὲ ἥδιστο προϊόν, ποὺ παραπέμπει ἀλληγορικὰ στὸ ὄνομά του: «Γλυκός». Τὸ σήμα σὲ ὅλες τὶς παραλλαγές του συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ τὰ ἀρχικά Ν καὶ Γ, χαραγμένα ἐνθεν καὶ ἐνθεν τοῦ σώματος τῆς μέλισσας. Ὅλοι μάλιστα οἱ συνεχιστὲς τοῦ τυπογραφικοῦ ἔργου τοῦ ἰδρυτῆ τοῦ οἴκου διατήρησαν ἀπὸ σεβασμὸ τὰ ἀρχικά του στὴν τυπογραφικὴ σύνθεση, χωρὶς νὰ τὰ ἀντικαταστήσουν μὲ αὐτὰ τοῦ ἐκάστοτε ἐπικεφαλῆς τοῦ τυπογραφείου. Τὸ σήμα πρωτοεμφανίζεται στὸ Ὁρολόγιον τοῦ 1670 καὶ συνυπάρχει μὲ τὸ σήμα τοῦ Ὁρσίνου Ἀλβρίτζι (ἀρ. 193). Δύο ἀπὸ τὰ πλέον μεγαλόσχημα τυπογραφικὰ του σήματα περιβάλλονται ἀπὸ πλούσια διακόσμηση μὲ ἵπποτικά ἐμβλήματα, ποὺ στέφονται ἀπὸ λέοντες καὶ συμπληρώνονται ἀπὸ τὴ ρήση (Κριτές, Σαμφών, κεφ. ΙΔ'), ἐξ' ἰχυροῦ ἐξῆλθε Γλυκύ (ἀρ. 197, 201).

BIBΛ: ΒΗ ΙΙ/2, 261-262 (491). *Bibliographie Ionienne* I, 60 (201). Μέρτζιος, «Κατάλογος τῶν ἐν Ἐνετίῃσι παρὰ τῷ Νικολάῳ Γλυκεῖ ἐκτυπωθέντων καὶ ἐκδοθέντων βιβλίων ἀπὸ τοῦ 1670-1830», *Ἡπειρωτικὰ Χρονικά* 10 (1935), 53-157. Ἡλιοῦ Ι, 80. ΠΑΠ Ι, 210 (2831). Βελουδῆς, 188 (1) ♡ ΤΣ: Βελουδῆς [393] ♡ ΣΥΛ: Βιβλιοθήκη τοῦ Ἀρσενάλ, Παρίσι.

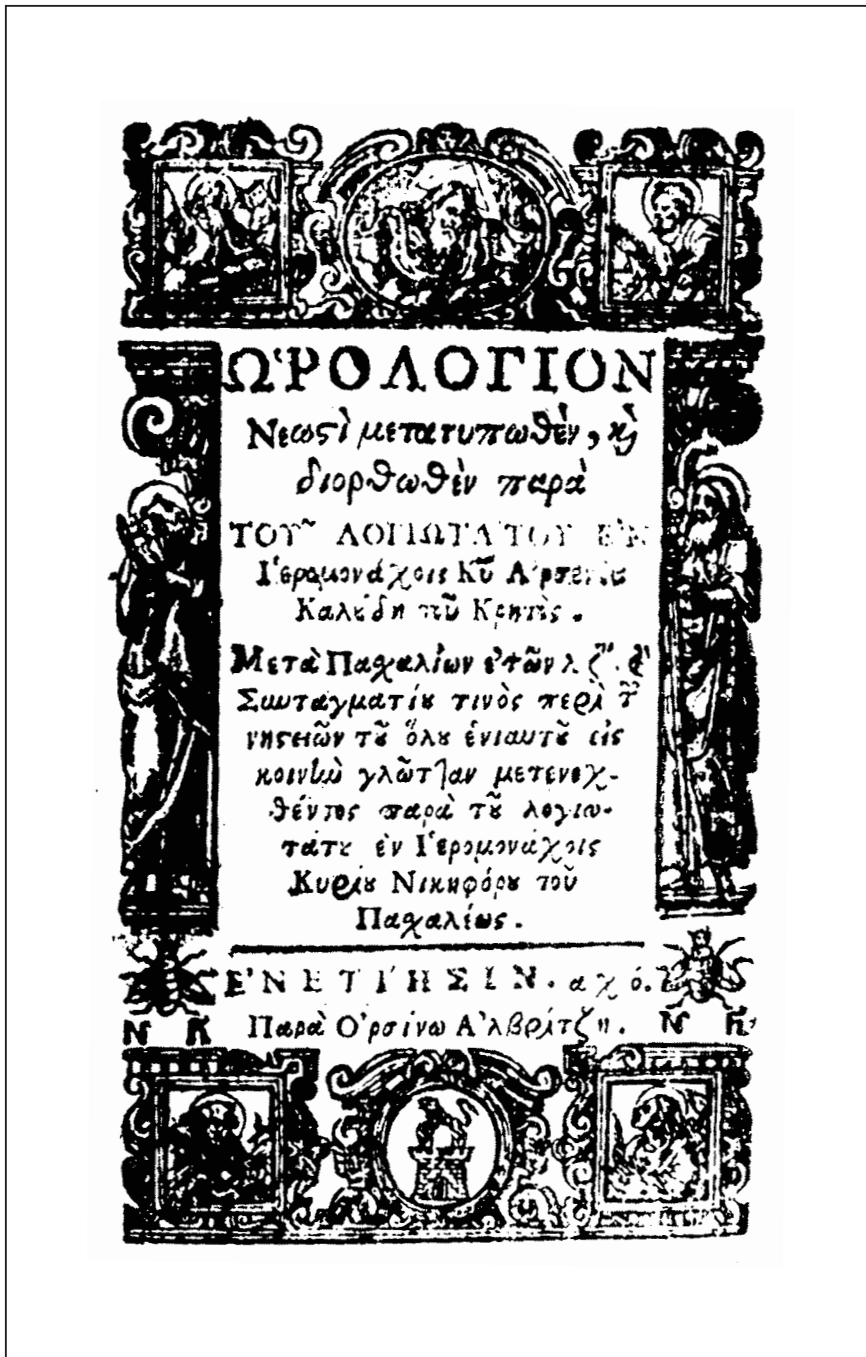
194

195

194 Νικόλαος Γλυκός: Ἀγάπιος Λάνδος, Ἀμαρτωλῶν Σωτηρία, Βενετία, 1671.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙ/5, 96 (141). ΠΑΠ Ι, 244-245 (3307). Βελουδῆς, 189 (2). ΠΑΠ ΙΙΙ, 59 ♡ ΤΣ: Ἡλιοῦ Ι, 110*. Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, ια' 1679). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ♡ ΣΥΛ: ΙΒΣΛ * ΜΔΧΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

195 Νικόλαος Γλυκός: Κωνσταντίνος Λάσκαρης, Ἐπιτομὴ τῶν ὀκτῶ τοῦ λόγου μερῶν, Βενετία, 1673.

BIBL: Ἡλιοῦ I, 320 (75). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος I, 167 (240). ΠΑΠ I, 255 (3448) ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος I, 166. Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, ζ' 1776). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας. Βελουδῆς [396], 1677 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ.

196-197 Νικόλαος Γλυκός: Νικόλαος Βούλγαρης, Κατήχησις Ἱερά, Βενετία, 1681.

BIBL: Βρετὸς I, 37-38 (110). Σάθας, 342. ΒΗ II/2, 366-380 (558). Μοσχονᾶς, Κατάλογοι τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, Β', 235-236. Δαπέρογολας, Ἐκθεσις ἑπτανησιακοῦ βιβλίου καὶ ἐντύπου, 8. ΠΑΠ I, 106 (1438). Βελουδῆς, 193 (58). ΠΑΠ III, 65 ΤΣ: Ἡλιοῦ I, 127*. Bibliotheca Auerbachiana, 42 (ἀρ. 20). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος I, 229*. Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, δ' 1681). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ΣΥΛ: ΓΒ * ΕΒΕ * ΚΒΑ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΚΛΑΟ.

199

198

198 Νικόλαος Γλυκός: Ψαλτήριον τοῦ Δαβίδ, Βενετία, 1681.

BIBL: ΒΗ II/2, 365 (556). ΠΑΠ I, 95 (1262). Βελουδῆς, 193 (63) ΤΣ: ΒΗ II/2, 365. Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ΣΥΛ: ΒΘΑ.

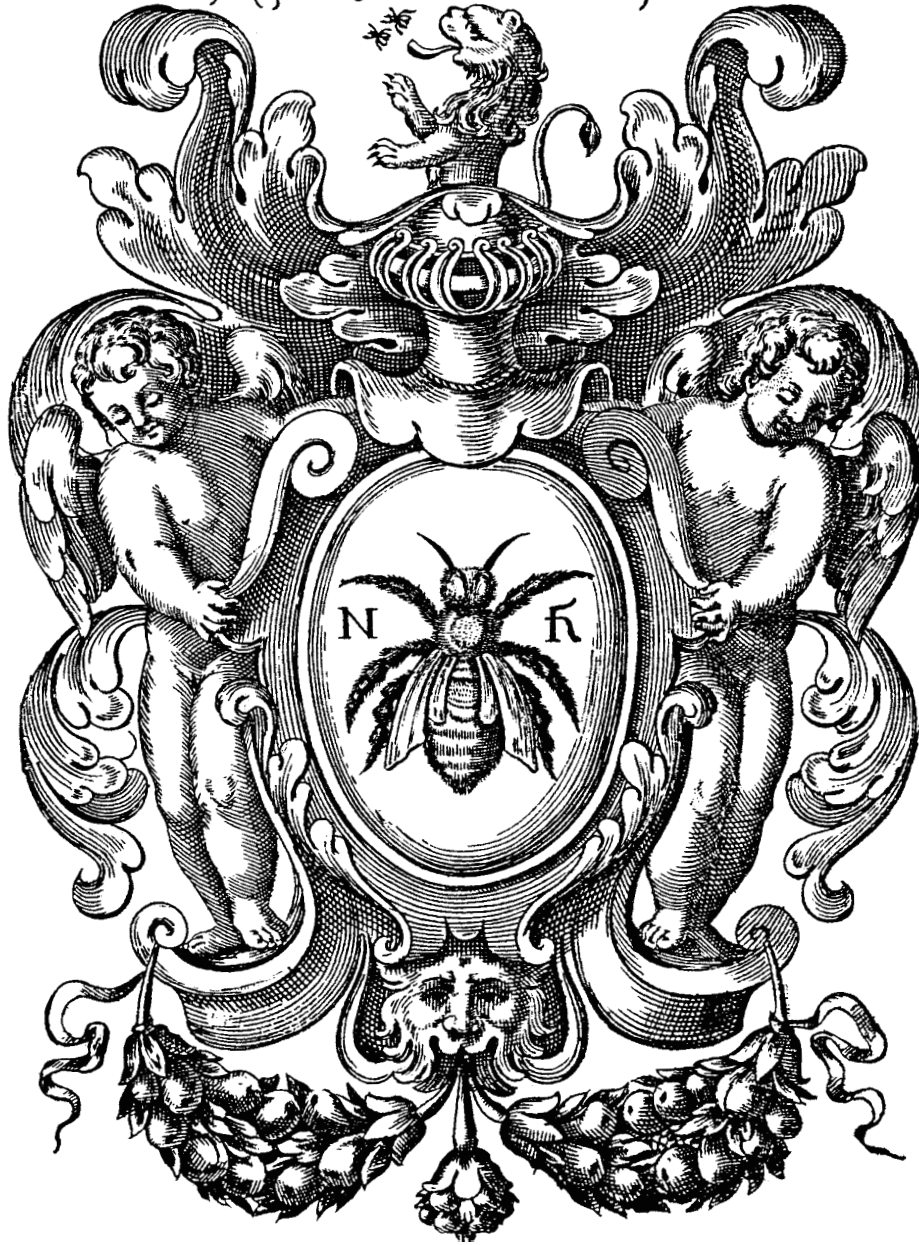
199 Νικόλαος Γλυκός: Τριώδιον, Βενετία, 1683.

BIBL: ΒΗ II/2, 418 (582). Γεδεών, Πατριαρχικαὶ Ἐφημερίδες, 130. ΠΑΠ I, 435 (5791). Βελουδῆς, 194 (74). ΠΑΠ III, 69 ΤΣ: Βελουδῆς [398] ΣΥΛ: ΕΒΕ.

200 Νικόλαος Γλυκός: Μάξιμος Μαργούνιος, Βίοι Ἁγίων, Βενετία, 1685.

BIBL: Βρετὸς I, 14 (σημ. 34). ΒΗ II/2, 424 (592). Petit, XXVII. ΠΑΠ I, 279 (3770). Βελουδῆς, 135 (87) ΤΣ: *Le civiltà del Libro*, 128 (34)* ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΜΛΑΟ * ΜΣΠΑΟ * ΜΧΑΟ.

Ἐξ ἰχυροῦ ἐξῆλθε Γλυκύ Κριτῶν ἰδ'.

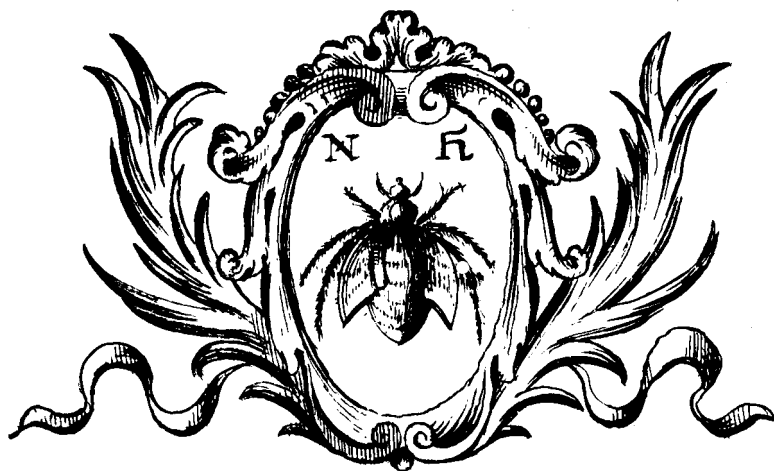
197

201 Νικόλαος Γλυκός: Ἡ Θεία Γραφή, Βενετία, 1687.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙ/2, 439-443 (610). ΠΑΠ Ι, 82-83 (1087). Θησαυροὶ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, 122, 124 (116). Βελουδῆς, 196 (93). ΠΑΠ ΙΙΙ, 73 ΤΣ: Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας. Θησαυροὶ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης 125 (116) ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΒΠΘ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΕΡΑΟ * ΜΣΠΑΟ * ΜΧΑΟ.

202 Νικόλαος Γλυκός: Ἀπόστολος, Βενετία, 1687.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος Ι, 207 (292). ΠΑΠ Ι, 40 (507). Βελουδῆς, 195 (92). ΠΑΠ ΙΙΙ, 72 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΜΛΑΟ.

204

203 Νικόλαος Γλυκός: Ὀκτώηχος, Βενετία, 1712.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/1, 104 (80*). ΠΑΠ Ι, 335 (4498). Βελουδῆς, 199 (131). ΠΑΠ ΙΙΙ, 89 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΓΒ.

204 Νικόλαος Γλυκός: Εὐχολόγιον, Βενετία [1729-1758].

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1, 24-26 (19). ΠΑΠ Ι, 165 (2215). ΠΑΠ ΙΙΙ, 97 ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1, 25 (εἰκ. 6). Πολέμη, 45 (39) ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΠΑΟ.

205 Νικόλαος Γλυκός: Θεόφιλος Κορουδαλεύς, Ὑπόμνημα εἰς τὴν Λογικὴν τοῦ Ἀριστοτέλους, Βενετία, 1729.

BIBΛ: Ζαβίρας, 314. Βρετὸς ΙΙ, 46 (88). Σάθας, 254. ΠΑΠ Ι, 237 (3201). Βελουδῆς, 201-202 (158). Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης, 44-46 (28). ΠΑΠ ΙΙΙ, 98 ΤΣ: Ἡλιοῦ Ι, 242*. Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, ἰβ 1729). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας. Βελουδῆς [396], 1729 ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΣΑΑΑΟ.

201

**206 Νικόλαος Γλυκός: Ἐμμανουὴλ Ρωμανίτης, Ὁ Μετανοῶν δι-
δασκόμενος, Βενετία, 1742.**

BIBA: Βρετὸς I, 69 (187). Κατάλογος βιβλίων τοῦ καταστήματος X. Νικολαΐδου Φιλαδελφῆως, Ἀθήνα 1856, 64. Σάθας, 600. ΒΗ III/1, 296-298 (292). Stoyanov, 46 (266). ΠΑΠ I, 316 (4271). Βελουδῆς, 204 (187). ΠΑΠ III, 106 🍷. ΤΣ: Ἡλιού I, 241*. Λαδᾶς - Χατζηδημιῶς II/1, 49 (εἰκ. 11)*. Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, ε' 1774). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας 🍷. ΣΥΛ: ΒΑΑ * ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΕΒΕ * ΜΑΜΧ.

207 Νικόλαος Γλυκός: Ὁρολόγιον Μέγα, Βενετία, 1767.

BIBA: ΒΗ III/2, 69 (669). ΠΑΠ I, 211 (2857). 🍷. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο. 🍷. ΣΥΛ: ΜΙΑΟ * ΣΚΠΡΑΟ.

205

208 Νικόλαος Γλυκός: Αἱ Θεῖαι Λειτουργίαι, Βενετία, 1773.

BIBA: ΒΗ III/2, 165 (778*). Μοσχονᾶς, Κατάλογοι τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, Β', 246. Stoyanov, 55 (379). ΠΑΠ I, 261 (3547). Βελουδῆς, 215 (329). ΠΑΠ III, 157 🍷. ΤΣ: ΠΑΠ III, 157* 🍷. ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

**209 Νικόλαος Γλυκός: Ἱερεμίας Σιναΐτης, Ἡ Νέα Κλίμακα, Βενε-
τία, 1774.**

BIBA: Σάθας, 606. ΒΗ III/2, 195 (809*). Μοσχονᾶς, Κατάλογοι τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, Β', 256. ΠΑΠ I, 215 (2909). Βελουδῆς, 216 (342). ΠΑΠ III, 160 🍷. ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, θ' 1687). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας 🍷. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΣΑΑΑΟ.

210 Νικόλαος Γλυκός: Βιβλίον Μαΐου μηνός, Βενετία, 1774.

BIBA: Μοσχονᾶς, Κατάλογοι τῆς Πατριαρχικῆς Βιβλιοθήκης, Β', 164. Ἡλιού I, 325 (222a). ΠΑΠ I, 295 (3995). Βελουδῆς, 216 (344). ΠΑΠ II, 283 (*730). ΠΑΠ III, 160 🍷. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδημιῶς II/1, 152 (εἰκ. 54). 🍷. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΒΜΔ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

211 Νικόλαος Γλυκός: Εὐχολόγιον, Βενετία, 1776.

BIBA: ΒΗ III/2, 223-224 (855*). ΠΑΠ I, 166 (2233). Βελουδῆς, 217 (364). ΠΑΠ III, 164 🍷. ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 91 🍷. ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΓΑΟ * ΜΔΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

209

214

206

202

217

196

200

203

208

212 Νικόλαος Γλυκός: Ὁρολόγιον, Βενετία, 1777.

BIBΛ: ΠΑΠ ΙΙ, 292 (*751). Βελουδῆς, 219 (388). ΠΑΠ ΙΙΙ, 169 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΖΑΟ * ΜΚΑΟ.

213 Νικόλαος Γλυκός: Ψαλτήριον, Βενετία, 1780.

BIBΛ: Βρετὸς Ι, 102 (289). ΒΗ ΙΙΙ/2, 352-353 (1026). ΠΑΠ Ι, 97 (1304). Βελουδῆς, 224 (459). ΠΑΠ ΙΙΙ, 184 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΙΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

214-215 Νικόλαος Γλυκός – Σφραγὶς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου: Ἀγάπιος Λάνδος, Βιβλίον καλούμενον Νέος Παράδεισος, Βενετία, 1780.

BIBΛ: Petit, XVIII. ΒΗ ΙΙΙ/2, 339 (1017*). ΠΑΠ Ι, 249 (3373). Βελουδῆς, 223 (453). ΠΑΠ ΙΙΙ, 183 ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, γ' 1780). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας. Ἡλιού, 19ος, 47 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΚΛΑΟ * ΜΦΑΟ * ΜΧΑΟ.

216 Νικόλαος Γλυκός: Εὐαγγέλιον, Βενετία, 1781.

BIBΛ: Κλεόμβροτος, *Mytilena Sacra*, τόμ. Β', Θεσσαλονίκη 1974, 118. Μ. Φώσκολος, «Συμπλήρωμα στὶς ἑλληνικὲς ἱστορικὲς βιβλιογραφίαις (1523-1874)», Ὁ Ἑραμιστῆς 12 (1975), 43. Stoyanov, 52 (347). ΠΑΠ Ι, 90 (1183). Βελουδῆς, 212 (296) ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΓΒ * ΙΒΣΛ * ΜΚΛΑΟ.

217 Νικόλαος Γλυκός: Συνέσιος ὁ Κυρηναῖος, Ἐπιστολάριον, Βενετία, 1782.

BIBΛ: Βρετὸς ΙΙ, 74 (174). Στεργιογλίδης, Κατάλογος τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Πυθαγορείου Γυμνασίου, 15. ΒΗ ΙΙΙ/2, 379 (1073). Stoyanov, 60 (465). ΠΑΠ Ι, 410 (5456). Βελουδῆς, 226 (491). ΠΑΠ ΙΙΙ, 188 ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, γ' 1786). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΠΛΑΟ * ΜΧΑΟ.

218 Νικόλαος Γλυκός: Ἐτυμολογικὸν Μέγα, Βενετία, 1782.

BIBΛ: Βρετὸς ΙΙ, 74 (173). ΒΗ ΙΙΙ/2, 379-380 (1074*). Stoyanov, 60 (466). ΠΑΠ Ι, 162 (2162). Βελουδῆς, 226 (492). ΠΑΠ ΙΙΙ, 188 ΤΣ: Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΜΞΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΠΛΑΟ.

219 Νικόλαος Γλυκός: Ὁκτώηχος, Βενετία, 1784.

BIBΛ: ΠΑΠ ΙΙΙ, 606 (37) ΤΣ: ΠΑΠ ΙΙΙ, 604 ΣΥΛ: ΜΒΑΟ.

212

210

213

Α

Γ

Ρ

Ω

215

219

216

225

220 Νικόλαος Γλυκός: Ἰωάσαφ Κορνήλιος, Ἐγχειρίδιον ρητορικόν, Βενετία, 1788.

BIBΛ: Ζαβίρας, 372. ΒΗ III/2, 485-486 (1217*). Stoyanov, 64 (514). ΠΑΠ I, 236 (3195). Βελουδῆς, 232 (573). ΠΑΠ III, 201 ΤΣ: Βελουδῆς [396], 1797 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ.

221 Νικόλαος Γλυκός: Ὀκτώηχος, Βενετία, 1789.

BIBΛ: Ἡλιού I, 326 (259). Καρᾶς, «Ἑλληνικὰ βιβλία καὶ χειρόγραφα σ' ἓνα μοναστήρι τῆς Βόρειας Μολδαβίας [Νεάμτς-Neamt]», 84. Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/2, 141 (588). ΠΑΠ I, 336 (4527). Βελουδῆς, 233 (586) ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 56* ΣΥΛ: ΓΒ.

223

207

226

222 Νικόλαος Γλυκός: Μητροφάνης, Ἱερομόναχος Ναυπλίου, Ἀκολουθία Γερασίμου, Βενετία, 1789.

BIBΛ: Σάθας, 610. Petit, 94. ΒΗ III/2, 494-495 (1229). ΠΑΠ I, 317 (4285). Βελουδῆς, 233 (582). ΠΑΠ III, 202 ΤΣ: Βελουδῆς [396], 1774. Ἡλιού, 19ος, 184* ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΔΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

223 Νικόλαος Γλυκός: Ἀποστόλων Πράξεις καὶ Ἐπιστολαί, Βενετία, 1789.

BIBΛ: ΠΑΠ III, 605, 607 (39) ΤΣ: ΠΑΠ III, 604 ΣΥΛ: ΜΠΑΟ.

224 Νικόλαος Γλυκός: Ἀνθολόγιον, Βενετία, 1792.

BIBΛ: Σάθας, 101. Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 114-115 (61). ΠΑΠ I, 33 (405). Βελουδῆς, 235 (621) ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 141 (εἰκ. 20) ΣΥΛ: ΒΚΣ.

225 Νικόλαος Γλυκός: Βιβλίον Ἰουνίου μηνός, Βενετία, 1792.

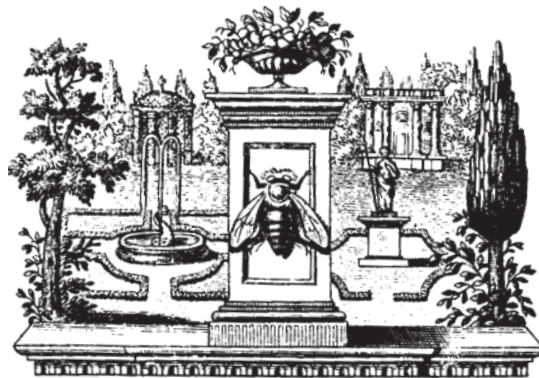
BIBΛ: Βρανούσης, «Ἐπιστημονικὰ ἀποστολαὶ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1960», 513. Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 149 (81). Stoyanov, 66 (542). ΠΑΠ I, 99 (4032). Βελουδῆς, 236 (630). ΠΑΠ III, 209 ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 149 (εἰκ. 28) ΣΥΛ: ΚΒΑ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΔΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΜΚΝΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΣΠΑΟ * ΣΑΑΑΟ.

211

224

236

218

226 Νικόλαος Γλυκός: Τὰ τέσσερα Θεῖα καὶ Ἱερὰ Εὐαγγέλια, Βενετία, 1799.

BIBL: Ραστέ, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία (Συμβολὴ στὴ δεκαετία 1791-1799)*, 58. Λαδᾶς - Χατζηδημιος ΠΙ/2, 243 (170). Stoyanov, 71 (616). ΠΑΠ Ι, 92 (1220). Βελουδῆς, 246 (763). ΠΑΠ ΙΙΙ, 227 ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 35* ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΣΑΑΑΟ.

227 Νικόλαος Γλυκός: Αἱ πράξεις τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, Βενετία, 1801.

BIBL: Χατζηδημιος - Σίμος, «Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 1800-1863. Προσθήκες», 249-270 (*Α 390). Βελουδῆς, 247 (791). Ἡλιού, 19ος, 24 (*1801.53). ΠΑΠ ΙΙΙ, 235 ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 24 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΚΛΑΟ.

228 Νικόλαος Γλυκός: Εὐαγγέλιον, Βενετία, 1811.

BIBL: Ἡλιού ΙΙΙ, 18, *75 (Α 2212). Ἡλιού, 19ος, 303 (*1811.30) ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 303 ΣΥΛ: ΒΦΗΛ * ΙΒΣΛ * ΜΑΣΜ.

229 Μιχαὴλ Γλυκός: Ἐπιτομὴ Ἀνθιμοῦ Γαζῆς, Λεξικόν, τόμ. 2, Βενετία, 1812.

BIBL: Γκίνης - Μέξας Ι, 88 (*524), 111 (*680), 143 (*887). Αἰκατερίνη Κουμαριανοῦ, «Ἐπιτομὴ Ἀνθιμοῦ Γαζῆ, Λεξικόν Ἑλληνικόν», 163-186. Βελουδῆς, 257 (963), 259 (1003), 264 (1096). Ἡλιού, 19ος, 247 (*1809.2), 322 (*1812.4), 446-447 (*1816.11). *Θησαυροὶ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης*, 130 (122) ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 247, 322, 447, 578. Χαρακτικὸ ἀνάλογο μὲ τὸ σῆμα κατατεθὲν *Περιοδικῶν καὶ Ἐφημερίδων* ποὺ κυκλοφόρησαν στὴ Βιέννη, ὅπως ὁ *Λόγιος Ἑρμῆς καὶ ἡ Ἐφημερίς* (ἀρ. 370, 381) ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΙΑΟ * ΜΕΑΟ * ΜΠΛΑΟ.

230 Νικόλαος Γλυκός: Κατάλογος τῶν κοινῶν βιβλίων τῆς Τυπογραφίας Νικολάου Γλυκοῦ, Βενετία, 1812.

BIBL: Γκίνης - Μέξας Ι, 116 (*712). Βελουδῆς, 259 (1012). Ἡλιού, 19ος, 337 (*1812.43) ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 227, 337 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΒΦΗΛ * ΙΒΣΛ.

231 Νικόλαος Γλυκός: Ψαλτήριον, Βενετία, 1812.

BIBL: Γκίνης - Μέξας ΙΙ, 470 (6656). Βελουδῆς, 260 (1021). Ἡλιού, 19ος, 350-351 (*1812.79). ΠΑΠ ΙΙΙ, 273 ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 350 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΓΑΟ * ΜΖΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΕΑΟ * ΜΧΑΟ.

232 Νικόλαος Γλυκός: Δοκίμια καὶ Ὀνομασίαι τῶν Χαρακτήρων τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας Νικολάου Γλυκοῦ, Βενετία, 1812.

BIBL: Γκίνης - Μέξας Ι, 112 (*690). Ἡλιού, 19ος, 325 (*1812.13). Βελουδῆς, 259 (1006) ΤΣ: Βελουδῆς [394] ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΕΒΕ.

232

235

234

237

233

238

241

230

228

242

227

231

233 Νικόλαος Γλυκός: Συνέσιος ὁ Κυρηναῖος, Ἐπιστολαί, Βενετία, 1812.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 119 (*731). Βελουδῆς, 260 (1017). Ἡλιού, 19ος, 346-347 (*1812.69). ΠΑΠ III, 272 📖. ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 346 📖. ΣΥΛ: ΒΒ * ΒΠΘ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΒΚΝΕ.

234 Νικόλαος Γλυκός: Βησσαρίων Μακρῆς, Σταχυολογία Τεχνολογική, Βενετία, 1813.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 125 (*780). Βελουδῆς, 261 (1038). Ἡλιού, 19ος, 374-375 (*1813.57). ΠΑΠ III, 276 📖. ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 374 📖. ΣΥΛ: ΒΑΚΧ * ΕΒΕ * ΙΒΣΛ * ΜΑΠΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΞΑΟ.

235 Νικόλαος Γλυκός: Ὁρολόγιον, Βενετία, 1815.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας II, 472 (6671). Ἡλιού, 19ος, 44 (*1815.91). ΠΑΠ III, 282 📖. ΤΣ: ΠΑΠ III, 280 📖. ΣΥΛ: ΜΒΑΟ.

236 Νικόλαος Γλυκός: Σέργιος Μακραῖος, Ἐπιτομή Φυσικῆς Ἀκροάσεως, Βενετία, 1816.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 146 (*906). Βελουδῆς, 265 (1103). Ἡλιού, 19ος, 457 (*1816.36). ΠΑΠ III, 284 📖. ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, ι' 1816). Ἡλιού, 19ος, 457 📖. ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΘΔ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΞΑΟ * ΜΚΑΟ.

237 Νικόλαος Γλυκός: Περιγραφή Ἱερὰ τοῦ Ἁγίου καὶ Θεοβαδίστου Ὁρους Σινᾶ, Βενετία, 1817.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 159-160 (*994). Βελουδῆς, 267 (1143). Ἡλιού, 19ος, 513 (*1817.88). ΠΑΠ III, 290 📖. ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, β' 1817). Ἡλιού, 19ος, 513 📖. ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΓΑΟ * ΜΔΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΖΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΠΑΟ * ΜΠΛΑΟ.

238-239-240 Νικόλαος Γλυκός: Σεραφεῖμ Πισσίδειος, Περιγραφή τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Κύκκου, Βενετία, 1817.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 160 (*995). Βελουδῆς, 267 (1144). Ἡλιού, 19ος, 513-514 (*1817.89). ΠΑΠ III, 290 📖. ΤΣ: Βελουδῆς [396], 1820. Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 118, στ' 1816). Ἡλιού, 19ος, 463, 513, 514. Στὸ τέλος τοῦ βιβλίου κτητορικὸ ἔμβλημα τοῦ πρώην Μητροπολίτου Ἀγκύρας Σεραφεῖμ Πισσιδέιου (1782): Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 158) 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΒΦΗΛ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΜΠΛΑΟ.

241 Νικόλαος Γλυκός: Ἀγιασματάριον Μέγα, Βενετία, 1819.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 177 (*1112). Βελουδῆς, 269 (1187). ΠΑΠ III, 296 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΑΠΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΠΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΧΑΟ.

245

221

220

222

229

242 Νικόλαος Γλυκός: *Κωνσταντίνος Λάσκαρης, Γραμματική*, Βενετία, 1819.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 181 (*1133). Βελουδής, 270 (1199). ΠΑΠ III, 297 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΙΒΣΛ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ.

243 Νικόλαος Γλυκός: *Πρακτικὴ διὰ κάθε λογαριασμὸν εἰς πωλήματα*, Βενετία, 1819.

BIBΛ: Παπαδόπουλος, *Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία (1544-1863)*, 31 (*78). ΠΑΠ III, 300 ΤΣ: ΠΑΠ III, 302 ΣΥΛ: ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ.

244 Νικόλαος Γλυκός: *Ἰωάννης Δαμασκηνός, Ὀκτώηχος*, Βενετία, 1820.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 201 (*1262). Βελουδής, 272 (1239) ΤΣ: Βελουδής [396], 1818 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ.

245 Νικόλαος Γλυκός: *Βιβλίον Νοεμβρίου μηνός*, Βενετία, 1820.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 200 (*1254). Βελουδής, 272 (1237). ΠΑΠ III, 305 ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 586 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

246 *Ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ Νικολάου Γλυκού: Ὁρολόγιον*, Βενετία, 1832.

BIBΛ: Ἡλιού IV, 300, *176 (Α 4709). ΠΑΠ III, 333 ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 463 ΣΥΛ: ΙΒΣΛ * ΜΞΑΟ.

247 Νικόλαος Γλυκός: *Εὐχολόγιον*, Βενετία, 1832.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 325 (*2186). Βελουδής, 277 (1320). ΠΑΠ III, 331 ΤΣ: *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. 118, α' 1832). Ἡλιού, 19ος, 81 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΧΑΟ.

248 *Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας Νικολάου Γλυκού: Σύνοψις Ἱερά*, Βενετία, 1847.

BIBΛ: ΠΑΠ III, 629 (90) ΤΣ: ΠΑΠ III, 630 ΣΥΛ: ΜΚΑΟ.

249 *Ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας Νικολάου Γλυκού: Λεξικὸν Ἱταλικὸν καὶ Γραικικὸν*, Βενετία, 1848.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας II, 228 (*4883). ΠΑΠ III, 435 ΤΣ: ΠΑΠ III, 434 ΣΥΛ: ΜΞΑΟ.

243

244

246

248

249

247

239

240

250-251 Νικόλαος Σάρος: Πεντηκοστάριον, Βενετία, 1687.

Τυπ. Σήμα: Τὸ τυπογραφικὸ σήμα τοῦ Νικόλαου Σάρου ἀπεικονίζει γοργόνα-σειρήνα, τῆς ὁποίας τὸ σῶμα καταλήγει σὲ δύο οὐρὲς ποὺ τὶς κρατᾶ μὲ τὰ χέρια της, ἐνῶ δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἢ ὡς στέψη τῆς σύνθεσης, χαράσσονταν τὰ ἀρχικά του: Ν.Σ. Τὸ σήμα ἐμφανίζεται μὲ πολλὰ σχεδιαστικὲς παραλλαγές καὶ περιβάλλεται κατὰ κανόνα ἀπὸ κορνίζες ἀναγεννησιακοῦ χαρακτήρα. Μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Σάρου χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Ἄντωνιο Βόρτολι ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ τελευταῖος εἶχε ἐκπληρώσει τὶς συμβατικὲς ὑποχρεώσεις του πρὸς τοὺς κληρονόμους τοῦ Σάρου. Ἡ γοργόνα, ὡς τυπογραφικὸ σήμα, πρωτοχρησιμοποιήθηκε σὲ ἑλληνικὰ βιβλία ἀπὸ τὸν Pietro Ravanni, ἤδη ἀπὸ τὸ 1531 (ἀρ. 81). Στὴν ἔκδοση τοῦ Πεντηκοσταρίου τοῦ 1687 (ἀρ. 251), ὁ Σάρος συνεργάστηκε μὲ τὸν Ludovico Avanzi (Βενετία, 1556-1576), ὁ ὁποῖος ἔβαλε τὴ σφραγίδα του στὸ verso τῆς σελίδας τίτλου: δηλαδὴ τὸ τυπογραφικὸ τοῦ σήμα ποὺ ἀπεικονίζει ἐλιά, γύρω ἀπὸ τὸν κορμὸ τῆς ὁποίας περιελίσσεται ταινία μὲ τὴν ἐπιγραφή: Pax alit artes (Zappella, I, 902).

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδημῶς I, 210 (289). Παπαϊωάννου, «Ἑλληνικὰ παλαιότυπα», 139. ΠΑΠ I, 353 (4722). ΠΑΠ III, 73 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΜΛΑΟ * ΜΧΑΟ.

252 Νικόλαος Σάρος: Μιχαὴλ Κιγάλας, Συνταγματίον, Βενετία, 1688.

BIBΛ: Βρετὸς I, 38 (111). Σάθας, 413. ΒΗ II/5, 141-142 (215). Stoyanov, 36 (154). ΠΑΠ I, 132 (3122). ΠΑΠ III, 74 ΤΣ: ΒΗ II/2, 454. Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 210, ἀ' 1686). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΔΑΟ * ΜΔΧΑΟ * ΜΚΝΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΣΑΟ * ΜΦΑΟ.

253 Νικόλαος Σάρος: Βιβλίον Νοεμβρίου μηνός, Βενετία, 1689.

BIBΛ: ΒΗ II/5, 149 (229). Λοβέρδου-Τσιγαρίδα, «Τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ βιβλία», 246. ΠΑΠ I, 310 (4178). ΠΑΠ II, 174 (*478). ΠΑΠ III, 76 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΚΛΑΟ * ΜΦΑΟ.

254-255 Νικόλαος Σάρος: Γεράσιμος Κακαβέλας, Λόγος ἱστορικὸς... Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κομνηνοῦ, Βενετία, 1689.

BIBΛ: Βρετὸς I, 40 (115). Σάθας, 384. ΒΗ II/2, 455 (626). Bibliographie Ionienne I, 70 (233). ΠΑΠ I, 218 (2948) ΤΣ: Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ΣΥΛ: ΒΜΜ * ΕΒΕ.

256 Νικόλαος Σάρος: Ἀπόστολος, Βενετία, 1692.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδημῶς I, 220 (321). ΠΑΠ I, 40 (509). ΠΑΠ III, 78 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΜΛΑΟ.

250

265

266

251

264

260

253

257 Νικόλαος Σάρος: *Τῆς Καινῆς Διαθήκης ᾿Απαντα*, Βενετία, 1692.

BIBΛ: ΒΗ Π/5, 159 (244). Λαζάρου, *Κατάλογος ἐντύπων βιβλιοθήκης Ὀλυμπιωτίσσης*, 25 (21). ΠΑΠ Ι, 83 (1096). ΠΑΠ ΙΙΙ, 78 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο ΣΥΛ: ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΚΝΑΟ * ΜΞΑΟ.

258 Νικόλαος Σάρος: Ἀγάπιος Λάνδος, *Βίβλος καλουμένη Καλοκαιρινή*, Βενετία, 1692.

BIBΛ: Σπ. Λάμπρου, «Προσθήκαι εἰς τὴν νεοελληνικὴν βιβλιογραφίαν», *Νέος Ἑλληνομνήμων*, 212. Ἡλιού Ι, 119-120 (78). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος Ι, 220-221 (322). Stoyanov, 37 (171). ΠΑΠ Ι, 246 (3334). ΠΑΠ ΙΙΙ, 78 ΤΣ: *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. 211, β' 1692). *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας* ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

259 Νικόλαος Σάρος: Ἀκολουθία τοῦ Ναοῦμ, Βενετία, 1695.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/1, 118 (94). Σκλαβενίτης, «Προσθήκαι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βιβλιογραφίαν», 147. ΠΑΠ Ι, 335 (4500) ΤΣ: Ἡλιού Ι, 143. Πολέμη, 46 (40). *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας*. Λαδᾶς - Χατζηδῆμος Ι, 227* ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΓΒ.

252

263

260 Νικόλαος Σάρος: Ὠρολόγιον, Βενετία, 1705.

BIBΛ: Ἀβιβλιογράφητο ΤΣ: *Βιβλιοφιλία* 96 (Ἀπρίλιος-Μάιος-Ἰούνιος), 2002 ΣΥΛ: Ἀγοράστηκε σὲ δημοπρασία τοῦ οἴκου Σπανοῦ (2002).

261 Νικόλαος Σάρος: Γρηγέντιος, Ἀρχιεπίσκοπος Κερρώ, *Διάλογος*, Βενετία, 1709.

BIBΛ: Κατραμῆς, *Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου*, 137. ΒΗ ΙΙΙ/1, 69-70 (54). Petit, XXIII. Stoyanov, 39 (189). ΠΑΠ Ι, 190 (2533). ΠΑΠ ΙΙΙ, 87 ΤΣ: *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. 210, δ' 1687). *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας*. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΒΑΟ * ΜΔΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΦΑΟ.

262 Νικόλαος Σάρος: Ἀπόστολος, Βενετία, 1710.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1 (1). ΠΑΠ Ι, 40 (512). ΠΑΠ ΙΙΙ, 87 ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1 (εἰκ. 1) ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΓΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

258

261

268

263 Νικόλαος Σάρος: Νικόλαος Γαβριηλόπουλος, Ἀκολουθία Γερασίμου, Βενετία, 1718.

BIBΛ: Βρετὸς I, 64 (167). Σάθας, 596. Κατραμῆς, Φιλολογικά ἀνάλεκτα Ζακύνθου, 335. Bibliographie Ioniennne I, 85 (288). ΒΗ III/1, 148 (115). ΠΑΠ I, 175 (2326) 🇬🇧 ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίο (εἰκ. 210, γ' 1718). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας 🇬🇧 ΣΥΛ: ΓΒ.

264 Νικόλαος Σάρος: Παρακλητικὴ, Βενετία, 1719.

BIBΛ: Ἡλιὸς I, 322 (126). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/2, 16 (267). Λοβέρδου-Τσιγαρίδα, «Τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ βιβλία», 248. ΠΑΠ I, 347 (4652). ΠΑΠ III, 92 🇬🇧 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 🇬🇧 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΜΛΑΟ * ΜΜΑΟ.

265 Νικόλαος Σάρος: Εὐχολόγιον, Βενετία, 1720.

BIBΛ: Γεδεών, «Πατριαρχικὴ μέριμνα», 14. Ἡλιὸς I, 322 (129). ΠΑΠ I, 165 (2213) 🇬🇧 ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίο (εἰκ. 210, σ' 1720). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας 🇬🇧 ΣΥΛ: ΓΒ.

279

254

255

280

266 Νικόλαος Σάρος: Εὐαγγέλιον, Βενετία, 1728.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/1, 20-24 (16). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/2, 23-24 (287). ΠΑΠ I, 88 (1158). ΠΑΠ III, 98 🇬🇧 ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/1, 21 (εἰκ. 5). Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης, 43 🇬🇧 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΜΛΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΞΑΟ.

267 Νικόλαος Σάρος: Πεντηκοστάριον, Βενετία, 1739.

BIBΛ: Κουτλουμουσιανοῦ, Πεντηκοστάριον..., 1837, ζ'. ΒΗ III/1, 272-273 (261*). Stoyanov, 45 (253). ΠΑΠ I, 353 (4728). ΠΑΠ III, 103 🇬🇧 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 🇬🇧 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΔΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΞΑΟ.

268 Νικόλαος Σάρος: Δαμασκηνὸς ὁ Στουδίτης, Θησαυρός, Βενετία, 1742.

BIBΛ: Πλουμίδης, 225. Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/2, 39 (330). ΠΑΠ I, 139 (1871). ΠΑΠ III, 106 🇬🇧 ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίο (εἰκ. 210, β' 1742) 🇬🇧 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΞΑΟ * ΣΑΑΑΟ.

257

259

262

278

275

269 Νικόλαος Σάρος: Ἀκολουθία Ἀχιλλίου, Βενετία, 1745.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/1, 328 (323). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1, 57-58 (44). ΠΑΠ Ι, 8 (73). ΠΑΠ ΙΙΙ, 110 📖. ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 138). Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΚΝΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

270-271-272 Νικόλαος Σάρος: Εὐχολόγιον, Βενετία, 1745.

BIBΛ: Ἡ βιβλιοθήκη Ἀνδρέου Ζ. Μάμουκα, Ἀθήνα 1886, 19. ΒΗ ΙΙΙ/1, 335-336 (329*). ΠΑΠ Ι, 165 (2219). ΠΑΠ ΙΙΙ, 110 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο. Στὸ Εὐχολόγιον τοῦ 1745 δὲν τυπώθηκε τὸ σῆμα τοῦ Σάρου στὴν ξυλογραφία τῆς σελίδας τίτλου, ἀλλὰ συμπληρώθηκε μὲ τὰ ἀρχικὰ τῶν κτητόρων τοῦ βιβλίου σὲ χειρόγραφη μορφή ἢ ἔμεινε ἡ θέση κενή (ἀρ. 270-272) 📖. ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΧΑΟ * ΣΑΑΑΟ.

256

273

273 Νικόλαος Σάρος: Ὀκτώηχος, Βενετία, 1747.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1, 64-65 (50). ΠΑΠ Ι, 335 (4508) 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1, 63 (εἰκ. 24) 📖. ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΓΒ.

274 Νικόλαος Σάρος: Ψαλτήριον, Βενετία, 1747.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1, 64 (51). ΠΑΠ Ι, 96 (1281) 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/1, 64 (εἰκ. 27) 📖. ΣΥΛ: ΓΒ.

275 Νικόλαος Σάρος: Ἀνθολόγιον, Βενετία, 1748.

BIBΛ: Ἀβιβλιογράφητο 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΜΙΑΟ.

276 Νικόλαος Σάρος: Ψαλτήριον, Βενετία, 1749.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/1, 372-373 (380*). ΠΑΠ Ι, 96 (1282) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΓΒ.

277 Νικόλαος Σάρος: Εὐχολόγιον, Βενετία, 1749.

BIBΛ: Ἡλιὸς Ι, 324 (174). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙ/2, 47 (351). ΠΑΠ Ι, 165 (2220). ΠΑΠ ΙΙΙ, 115 📖. ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. 210, ε' 1760) 📖. ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΠΑΟ * ΜΦΑΟ.

267

274

281

283

278 Νικόλαος Σάρος: Ἀποστόλων Πράξεις καὶ Ἐπιστολαί, Βενετία, 1762.

BIBL: ΠΑΠ I, 458 (6078). ΠΑΠ II, 253 (*660 α.) 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/1, 68* (εἰκ. 23) 📖. ΣΥΛ: IBΣΛ.

279 Νικόλαος Σάρος: Βιβλίον Ἀπριλίου μηνός, Βενετία, 1768.

BIBL: ΒΗ III/2, 83 (685*). Μ. Φώσκολος, «Τὰ Παλαιὰ Ἑλληνικὰ Βιβλία τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου τῆς Ρώμης», Ὁ Ἐραμιστής 9 (1971), 56. Stoyanov, 52 (349). ΠΑΠ I, 295 (3692). ΠΑΠ III, 147 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο. Τὴ θέση τῶν ἀρχικῶν Ν.Σ. (ἀρ. 280) καταλαμβάνει σταυρός. 📖. ΣΥΛ: IBΣΛ * ΜΒΑΟ * ΜΔΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

280 Νικόλαος Σάρος: Βιβλίον Ἰουλίου μηνός, Βενετία, 1776.

BIBL: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/1, 146 (136). Λοβέρδου-Τσιγαρίδα, «Τὰ παλαιὰ ἑλληνικὰ βιβλία», 246. ΠΑΠ I, 301 (4056). ΠΑΠ III, 165 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/1, 145 (εἰκ. 51) 📖. ΣΥΛ: ΓΒ.

281 Νικόλαος Σάρος: Ἀνθολόγιον, Βενετία [1776].

BIBL: ΒΗ III/2, 217-218 (847*). Stoyanov, 56 (394). ΠΑΠ I, 33 (398) 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΓΒ.

270

271

272

282 Νικόλαος Σάρος: Βιβλίον Νοεμβρίου μηνός, Βενετία, 1777.

BIBL: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/1, 158 (142). Gaidagis, *Catalogue cartolor Grecesti de la Biblioteca Centrală Universitară «M. Eminescu»*, 250. ΠΑΠ I, 311 (4187). ΠΑΠ III, 168 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΠΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

283 Νικόλαος Σάρος: Αἱ Θεῖαι Λειτουργίαι, Βενετία, 1777.

BIBL: ΒΗ III/2, 233 (870*). Καρᾶς, «Ἑλληνικὰ βιβλία καὶ χειρόγραφα», 83. ΠΑΠ I, 262 (3551). ΠΑΠ III, 166 📖. ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖. ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΧΑΟ.

284 Νικόλαος Σάρος: Ζητήματα διάφορα θεολογικά, Βενετία, 1778.

BIBL: Παπαδόπουλος, *Ἑλληνική Βιβλιογραφία (1544-1863)*, 33. ΠΑΠ III, 171 📖. ΤΣ: ΠΑΠ III, 180 📖. ΣΥΛ: ΜΒΑΟ.

276

284

282

277

269

285 Μιχαήλ Ἄγγελος Βαρβώνιος: *Εὐχολόγιον*, Βενετία, 1684.

Τυπ. Σῆμα: Τὸ τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Μιχαήλ Ἄγγελου Βαρβώνιου ἔχει ἀλληγορικὸ χαρακτήρα καὶ ἀπεικονίζει ἓνα μπαρμποῦνι (barbon στὴ βενετσιάνικη διάλεκτο) ποὺ «ἀναπαύεται» στὰ κύματα τῆς θάλασσας. Τὴ σύνθεση περιβάλλει καλαίσθητη ἀναγεννησιακὴ κορνίζα, ἐμπλουτισμένη μὲ φυτικὸ διάκοσμο καὶ ἀνθρώπινες μορφές. Τὰ ἀρχικὰ Μ. Β. μὲ τὰ ὁποῖα συμπληρώνεται ἐνίοτε μία παραλλαγὴ τοῦ σήματος ἀπαντοῦν μόνον στὰ λειτουργικὰ βιβλία (*Εὐχολόγιον*, 1684).

BIBΛ: Μανούσακας, «Προσθήκαι καὶ Συμπληρώσεις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βιβλιογραφίαν», 53-55 (8). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος I, 200 (279). ΠΑΠ I, 164 (2204) 🍷 ΤΣ: Μανούσακας, «Προσθήκαι», 54 (εἰκ. 5) 🍷 ΣΥΛ: ΒΑΑ.

286 Μιχαήλ Ἄγγελος Βαρβώνιος: Ἰωάννης Μάκολας, *Βιβλίον ἱστορικὸν καλούμενον Ἰουστίνος*, Βενετία, 1686.

BIBΛ: Ζαβίρας, 368. Μουστοξύδης, 64. Δε-Κιγάλλας, 69. Βρετὸς II, 39-40 (73). Σάθας, 411. Κατραμῆς, Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου, 227-229. ΒΗ II/2, 429-431 (599). *Bibliographie Ionienne* I, 69 (229). Λαζάρου, *Κατάλογος ἐντύπων βιβλιοθήκης Ὀλυμπιωτίσης*, 124-125. ΠΑΠ I, 81 (1079) 🍷 ΤΣ: ΒΗ II/2, 429. *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας* 🍷 ΣΥΛ: ΒΑΑ * ΒΚΣ * ΒΠΘ * ΜΜΛΑΟ * ΜΣ.

287 Μιχαήλ Ἄγγελος Βαρβώνιος: Στυλιανὸς Ρίκης, *Ἀκολουθία Στυλιανουῦ*, Βενετία, 1690.

BIBΛ: Σάθας, 168. ΒΗ II/2, 457-458 (630). *Bibliographie Ionienne* I, 70-71 (236). Petit, 268. ΠΑΠ I, 385 (5127) 🍷 ΤΣ: Τσάκωνα (135) 🍷 ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΜΜ.

285

286

287

Είχ. 3. Σελίδα τίτλου από την έκδοση: Δημήτριος Κωνσταντίνου (Demetrius Cantemir), Κριτήριο η Διάλεξις του Σοφοῦ με τὸν Κόσμον, Ἰάσιο, Ἀθανάσιος Ἱερομόναχος καὶ Διονύσιος Μοναχός, 1698.

288 Ἰωάννης Δούκας, Βοεβόδας Μολδοβλαχίας: Συμεών, Ἄρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης, *Κατὰ αἱρέσεων. Καὶ περὶ τῆς μόνης ὀρθῆς τῶν Χριστιανῶν ἡμῶν πίστεως*, Ἰάσιο, Μονὴ Τζετατζούια, 1683.

Τυπ. Σῆμα: Τὰ σήματα ποὺ χαρακτηρίζουν τὰ βιβλία ποὺ τυπώθηκαν στὸ Βουκουρέστι καὶ στὸ Ἰάσιο ἀναπαράγουν τὰ ἐμβλήματα τῶν ἡγεμονιῶν τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαβίας. Δηλαδή τὸν ἐστεμμένο βοῦ καὶ τὸ γεράκι ποὺ μὲ τὸ ράμφος του ὑψώνει σταυρὸ. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς σύνθεσης χαράχθηκαν μὲ ἀνθρώπινα χαρακτηριστικὰ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη. Σὲ ὀρισμένες περιπτώσεις ἡγεμόνες τῆς Οὐγγροβλαχίας ἐνέγραψαν τὰ σύμβολα τῆς Μολδαβίας καὶ τῆς Βλαχίας σὲ συνθέσεις ποὺ περιελάμβαναν τὸν δικέφαλο ἀετὸ, ἐστεμμένο καὶ μὲ τὰ σκῆπτρα τῆς ἐξουσίας: δηλαδή τὸ οἰκόσημο τῶν Παλαιολόγων ὡς αὐτοκρατόρων τοῦ Βυζαντίου (ἀρ. 301-302).

Ἡ ἐπιλογή τῶν συμβόλων τῶν παρίστριων ἡγεμονιῶν τῆς Οὐγγροβλαχίας δὲν ἀποκλείεται νὰ πηγάζει ἀπὸ ἓνα δημοτικὸ τραγούδι, τὸ ὁποῖο ἐξυμνεῖ τὸν πόλεμο ποὺ ξεσήκωσε κατὰ τῶν Τούρκων ὁ Μιχαὴλ ὁ Γενναῖος.

*Μιχάλ-μπέης μας κίνησε νὰ πάη νὰ πολεμήση
Πέρνει βαγγέλια ἄπ' τὴν Βλαχιά καὶ τὸν σταυρὸ ἀπ' τὴν Πόλι.
Μπροστὰ παένει ὁ σταυρὸς κατόπι τὰ βαγγέλια,
Μιχάλ-μπέης ἀνάμεσα σὰν ἥλιος σὰν φεγγάρι.
Ἐκεῖ ποῦ πᾶν καὶ κόνεψαν, στὰ πράσινα λιβάδια,
Ρίχνουν μπαϊράκια κόκκινα στὰ πράσινα τσαντίρια.
Ἐὰν ἔφκιασαν τὸν πόλεμο, τὸ ἔρημο τὸ τσέγκι,
Ὁ καρραούλης φώναξεν, ὁ καρραούλης λέει:
Πάψε, Μιχάλ, τὸν πόλεμο, τὸ ἔρημο τὸ τσέγκι
Νὰ μετροῦμεν τ' ἀσκέρι μας νὰ μετροῦμεν τὸ σεφέρι.
Μετροῦν οἱ Τούρκοι τρεῖς φορὲς τοὺς λείπουν τρεῖς χιλιάδες.
Μετροῦν καὶ τὰ Βλαχόπουλα τοὺς λείπουν τρεῖς νομάτοι.
Κρίμα σε τέτια παιδιὰ, σὲ τέτια παλληκάρια.*

BIBΛ: Βρετὸς I, 39-40 (113). Bianu - Hodos I, 273-275 (81). ΒΗ II/2, 414-416 (578). ΠΑΠ I, 409 (5450). Ariadna Camariano – N. Camariano «Cantece populare crecești despre Mihai Viteazul», *Opere Postume*, ἔκδ. μὲ τὴν ἐπιμ. τοῦ Constantin C. Giurescu, τόμ. 1, *Studi Istorice Greco-Române*, Βουκουρέστι, Fundația Pentru Literatură și Artă «Regele Carol II», Βουκουρέστι 1939, 111. D. Nastase, «L' aigle bicephale dissimulée dans les armoiries de pays Roumains, vers une crypto-heraldique», *Roma, Constantinopoli, Mosca, Atti del I Seminario Internazionale di Studi Storici «Da Roma alla terza Roma»*, 21-23 Aprile 1981, Università degli Studi di Roma «La Sapienza», 357-374 📖 ΤΣ: Bianu - Hodos I, 282 (εἰκ. 190), χωρὶς τὴν κορνίζα. 📖 ΣΥΛ: MBAO * MΓAO * MKAO * BAA * ΓΒ.

289 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Μάξιμος Πελοποννήσιος, Ἐγχειρίδιον κατὰ τοῦ Σχίσματος τῶν Παπιστῶν, Βουκουρέστι, Αὐθεντικὴ Τυπογραφία Βουκουρεστίου, 1690.

BIBΛ: Βρετὸς I, 42 (116). Bianu - Hodos I, 297-298 (89). ΒΗ II/2, 475-478 (635). ΠΑΠ I, 284 (3826).
❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 391 (εἰκ. 226) ❖ ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

288

290 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Μελέτιος Συρίγος, Κατὰ τῶν καλβινικῶν κεφαλαίων καὶ ἐρωτήσεων Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως Ἀντίρρησης, Βουκουρέστι, 1690.

BIBΛ: Βρετὸς I, 41-42 (119). Bianu - Hodos I, 298-315 (90). ΒΗ II/2, 458-473 (632). ΠΑΠ I, 414 (5514).
❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 316 (εἰκ. 213), χωρὶς τὸ πλαίσιο ❖ ΣΥΛ: ΒΑΑ * ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΜΒΑΟ * ΜΓΑΟ * ΜΙΑΟ.

291

289

291 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Βασίλειος ὁ Μακεδών, *Κεφάλαια Παραινετικά*, Βουκουρέστι, Ἄνθιμος Ἱερομόναχος, 1691.

BIBA: BH II/3, 5-6 (643). Bianu - Hodos I, 324-326 (93). ΠΑΠ I, 73 (972) 📖 ΤΣ: Bianu - Hodos, I, 325 (εἰκ. 215) 📖 ΣΥΛ: MBAO * MIAO.

293

292 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: *Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον* [Βουκουρέστι], Τυπογραφεῖον τῆς Μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας, 1693.

BIBΛ: Bianu - Hodos I, 328-335 (95). BH II/3, 11-19 (652). ΠΑΠ I, 87 (1150) 📖. ΤΣ: Bianu - Hodos, I, 330 (εἰκ. 218) 📖. ΣΥΛ: ΜΜΛΑΟ * ΜΣΑΟ.

293 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: *Ἀνθολόγιον*, Μονὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τοῦ Συναγώβου, Ἄνθιμος Ἱερομόναχος ἐξ Ἰβηρίας, 1697.

BIBΛ: Βρετὸς I, 44-45 (127). Bianu - Hodos I, 347-349 (106). BH II/3, 52-53 (678). Ἥλιου I, 126 (83). Λαδᾶς - Χατζηδημὸς I, 232-243 (339). ΠΑΠ I, 32 (378) 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδημὸς I, 234. Bianu - Hodos I, 322 (εἰκ. 214), χωρὶς τὸ πλαίσιο 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ.

294 Ἀντίοχος Κωνσταντίνου, Ἡγεμόνας Μολδαβίας: Δημήτριος Κωνσταντίνου (Demetrius Cantemir), *Κριτήριον ἢ Διάλεξις τοῦ Σοφοῦ μετὸν Κόσμον*, Ἰάσιο, Ἀθανάσιος Ἱερομόναχος καὶ Διονύσιος Μοναχός, 1698.

BIBΛ: Βρετὸς I, 46 (130). Bianu - Hodos I, 354-365 (110). ΒΗ II/3, 59-60 (682). ΠΑΠ I, 111 (1502)
 ❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 358 (εἰκ. 223) ❖ ΣΥΛ: ΒΒ.

294

295 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Ὁρθόδοξος Ὁμολογία τῆς Πίστεως, Μονὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τοῦ Συναγώβου, Ἄνθιμος Ἱερομόναχος ἐξ Ἰβηρίας, 1699.

BIBΛ: Βρετὸς I, 46-47 (131). Bianu - Hodos I, 378-389 (117). ΒΗ II/3, 61-75 (684). ΠΑΠ I, 339 (4556)
 ❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 316 (εἰκ. 213), χωρὶς τὸ πλαίσιο ❖ ΣΥΛ: ΒΑΑ * ΒΒΕ * ΒΜΔ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ.

296 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Ψαλτήριον τοῦ Προφήτου καὶ Βασιλέως Δαβίδ, Μονὴ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου τοῦ Συναγώβου, Ἄνθιμος Ἱερομόναχος ἐξ Ἰβηρίας, 1700.

BIBΛ: Βρετὸς I, 47 (132). Bianu - Hodos I, 409-411 (122). ΒΗ II/3, 77-78 (692). ΠΑΠ I, 95 (1269) ❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 316 (εἰκ. 213), χωρὶς τὶς λεκτικὲς ἐνδείξεις ❖ ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ.

* ΕΛΕΩ ΘΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ *

* ΠΑΣΗΣ ΟΥΓΚΡΟΒΛΑΧΙΑΣ *

* ΜΠΑΣΑΡΑΜΠΑΣ ΒΟΕΒΟΔΑΣ *

* ΑΥΘΕΝΤΗΣ ΚΑΙ Η ΕΜΟΝ *

297 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Βοεβόδας Ούγγροβλαχίας: Σεβαστὸς Τραπεζούντιος Κυμηνίτης, Δογματικὴ Διδασκαλία, Βουκουρέστι, Ἐνθιμος Ἱερομόναχος ἐξ Ἰβηρίας, 1703.

BIBA: Βρετὸς I, 51-52 (141). Bianu - Hodos I, 450-451 (140). ΒΗ III/1, 25-26 (19). ΠΑΠ I, 240 (3240) ❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 322 (εἰκ. 214), διαφορετικὸ ὡς πρὸς τὶς λεκτικὲς ἐνδείξεις. Πεντακόσια Χρόνια Ἐντοπῆς Παράδοσης, 95 (59) ❖ ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΕΑΟ.

295

298 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Βοεβόδας Ούγγροβλαχίας: Ἐρμηνεία καὶ Ἀκολουθία εἰς Ἐγκαίνια Ναοῦ, Βουκουρέστι, Ἐνθιμος Ἱερομόναχος ἐξ Ἰβηρίας, 1703.

BIBA: Βρετὸς I, 52 (142). Bianu - Hodos I, 450-451 (141). ΒΗ III/1, 26-70 (20). ΠΑΠ I, 196 (2632) ❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 391 (εἰκ. 226), μὲ διαφορετικὸ πλαίσιο ❖ ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΔΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

299 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Εὐθύμιος Ζιγαδηνός, Πανοπλία Δογματικὴ Ἀλεξίου Βασιλέως τοῦ Κομνηνοῦ, Τεργοβίστε, Ἐνθιμος Ἱερομόναχος ἐξ Ἰβηρίας, 1710.

BIBL: Βρετὸς I, 56 (154). Bianu - Hodos I, 482-483 (160). ΒΗ III/1, 95-96 (69). ΠΑΠ I, 451 (5979) 🍷 ΤΣ: Bianu - Hodos I, 449 (εἰκ. 249), μὲ διαφορετικὰ ἀρχικά. Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπης Παράδοσης, 97 (εἰκ. 34) 🍷 ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΓΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

Εἰλέω Θεῷ Γωάννης Κωνσταντίνος μπασαράμπα βοεβόδας
αὐθόνης καὶ ἡγεμόν πάσης ὀγγροβλαχίας

296

300 Κωνσταντίνος Μπασαράμπα, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Γνωμικὰ παλαιῶν τινῶν Φιλοσόφων, μτφρ. ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ γλώσσα, Τεργοβίστε, Μάνος Ἀποστόλης, 1713.

BIBL: Ζαβίρας, 330, 348. Bianu - Hodos I, 489-492 (166). ΒΗ III/1, 106-107 (83). ΠΑΠ I, 143 (1924) 🍷 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 🍷 ΣΥΛ: ΒΚΣ.

298

297

299

301

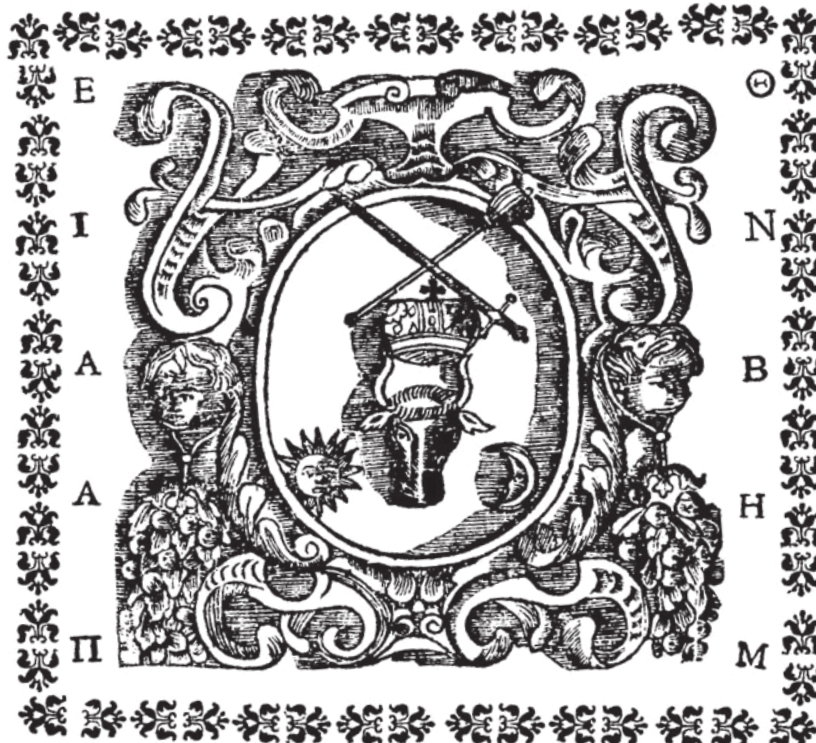
301 Στέφανος Καντακουζηνός, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: ᾿Ανθι-
μος Μητροπολίτης ἐξ Ἰβηρίας, *Νουθεσίαι Χριστιανικοπολιτικάι*,
Βουκουρέστι, Μητρόπολις Βουκουρεστίου, 1715.

BIBΛ: Bianu - Hodos I, 498-499 (172). ΒΗ ΙΙΙ/1, 123-124 (99). ΠΑΠ Ι, 31 (360) ♡ ΤΣ: Bianu - Hodos
I, 494 (εἰκ. 267), χωρὶς τὶς λεκτικὰς ἐνδείξεις ♡ ΣΥΛ: ΓΒ * ΕΒΕ.

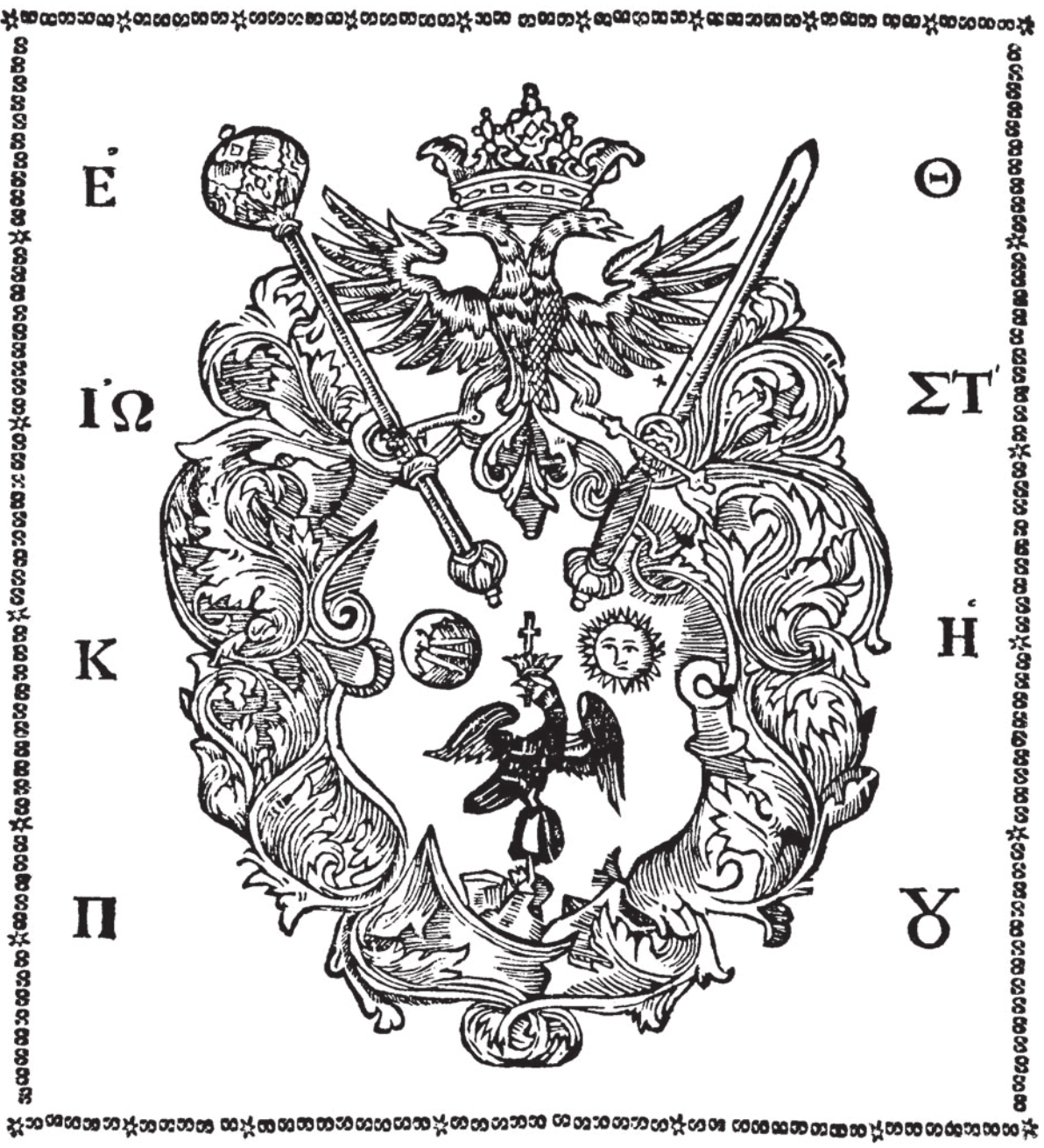
ΕΛΕΩΘΕΟΥ

300

303

Ε'

Ι'Ω

Κ

Π

Θ

ΣΤ'

Η'

Υ

302 Στέφανος Καντακουζηνός, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Χρῦσανθος, Πατριάρχης Ἱεροσολύμων, *Συνταγματίον. Περὶ τῶν Ὀφρικίων*, Τεργοβίστε, Γεώργιος Ραδοβίτζης, 1715.

BIBΛ: Βρετὸς I, 60-62 (159). Bianu - Hodos I, 499-500 (173). BH III/1, 125-127 (101). ΠΑΠ I, 331 (4439)
❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 247 (εἰκ. 200). *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. 145) ❖ ΣΥΛ: ΒΑΑ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

303 Νικόλαος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτος, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Ἰωάννης Δαμασκηνός, *Ἐκδοσις τῆς Ὀρθοδόξου Πίστεως*, Ἰάσιο, Τυπογραφεῖο τοῦ Ἁγίου Τάφου, Κωνσταντῖνος Βυζάντιος, 1715.

BIBΛ: Βρετὸς I, 61-62 (160). Bianu - Hodos I, 501 (174). BH III/1, 122-123 (98). ΠΑΠ I, 136 (1833)
❖ ΤΣ: Bianu - Hodos I, 498 (εἰκ. 269), χωρὶς τὸ πλαίσιο ❖ ΣΥΛ: ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

305

304

306

304 Νικόλαος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτος, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος, *Ἱστορία Ἱερὰ ἤτοι τὰ Ἰουδαϊκά*, Βουκουρέστι, Ἱερομόναχος Διονύσιος τοῦ Φλώρου, 1716.

BIBΛ: Βρετὸς I, 62 (161). Bianu - Hodos I, 509-512. BH III/1, 133-137 (105). ΠΑΠ I, 282 (3807) ΤΣ: Bianu - Hodos I, 509 (εἰκ. 270) ΣΥΛ: BAA * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ.

305 Νικόλαος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτος, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: *Περὶ τῶν Καθηκόντων Βίβλος*, Βουκουρέστι, Μονὴ τῶν Ἀγίων Πάντων, Στώικας Ἰακωβίτζης, ἱερεὺς, 1719.

BIBΛ: Βρετὸς II, 45-46 (86). Bianu - Hodos II, 1-2 (178). BH III/1, 153-162 (126). ΠΑΠ I, 283 (3814) ΤΣ: Bianu - Hodos II, 2 (εἰκ. 284). *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον*, 200 (εἰκ. 155) ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

306 Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Ὑψηλάντης, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: *Συνταγμάτιον Νομικόν*, Βουκουρέστι, Τυπογραφεῖον τῆς Μητροπόλεως Οὐγγροβλαχίας, 1780.

BIBΛ: Bianu - Hodos II, 246-249 (425). BH III/2, 350-351 (1024). ΠΑΠ I, 213 (2898) ΤΣ: Bianu - Hodos II, 248 (εἰκ. 303) ΣΥΛ: ΓΒ.

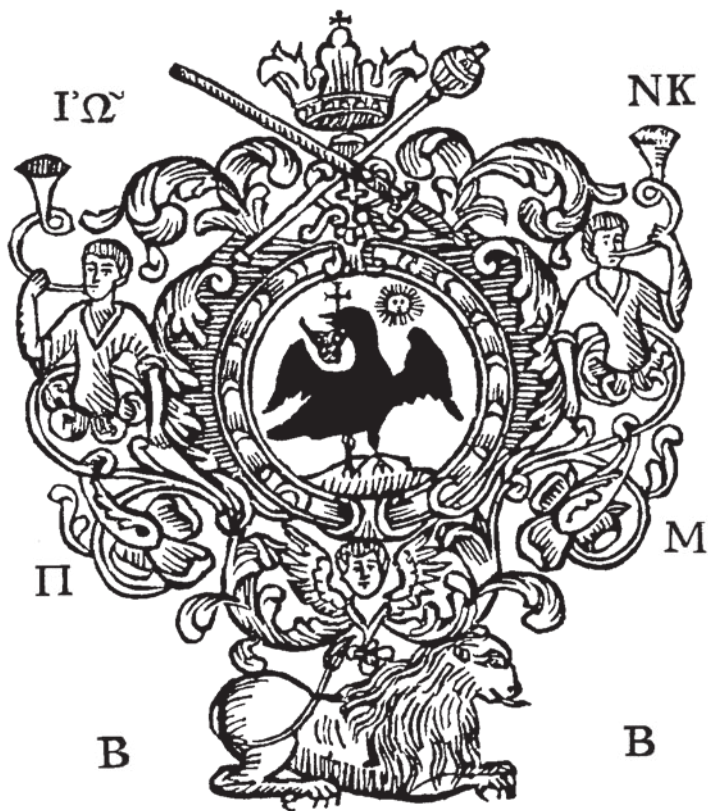
307

307 Μιχαήλ Στριλβίτσι: Νικόλαος Ἀλεξάνδρου Μαυροκορδάτος, *Λόγος κατὰ Νηκοτιανῆς τοῦ Ἀοιδίου*, Ἰάσιο, Μιχαήλ Ρῶ καὶ Γεώργιος Χατζῆ Δήμου ἐκ Τρίκκης, 1786.

BIBΛ: Bianu - Hodos II, 316 (509). BH III/2, 458 (1175). ΠΑΠ I, 283 (3813) ΤΣ: Bianu - Hodos II, 293 (εἰκ. 307). *Τὸ τυπογραφικὸ σῆμα τοῦ Mihail Strilbitchi* ΣΥΛ: ΕΒΕ.

309

308

308 Νικόλαος Πέτρου Μαυρογένης, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Bauer Monsieur de, *Περιγραφή τῆς Βλαχίας*, Βουκουρέστι, Δημήτριος Τυπογράφος, 1789.

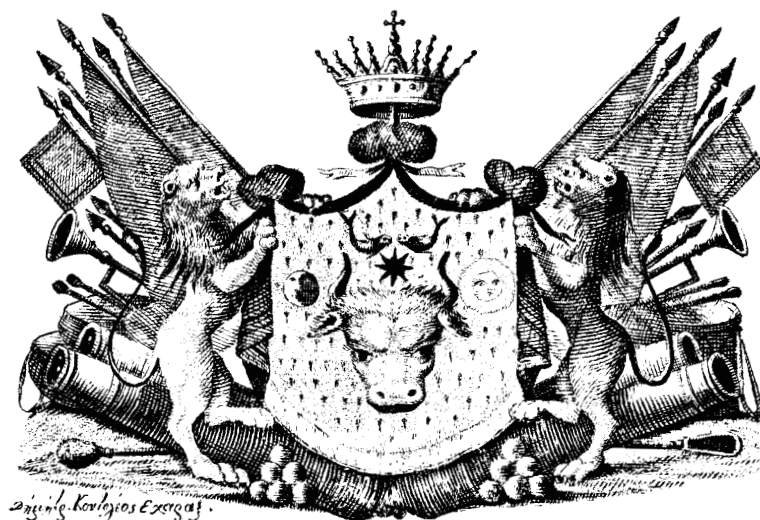
BIBΛ: Bianu - Hodos II, 332-333 (531). ΒΗ III/2, 498-499 (1236) 📖. ΤΣ: Bianu - Hodos II, 332 (εἰκ. 311) 📖. ΣΥΛ: ΜΜΛΑΟ.

309 Νικόλαος Πέτρου Μαυρογένης, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Μανολάκης τοῦ Περσιάνου, *Συνοπτικὴ περιλήψις τῶν ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων Νικολάου Πέτρου Μαυρογένη*, Βουκουρέστι, Δημήτριος Τυπογράφος, 1789.

BIBΛ: Bianu - Hodos II, 333-334 (532). ΒΗ III/2, 499-502 (1238). ΠΑΠ I, 357 (4784) 📖. ΤΣ: Bianu - Hodos II, 334 (εἰκ. 312) 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ.

310-311 Σκαρλάτος Καλλιμάχης, Ἡγεμόνας Μολδαβίας: *Κῶδιξ Πολιτικὸς τοῦ Πριγκιπάτου τῆς Μολδαβίας*, Μέρος Α΄, Ἰάσιο, Ἑλληνικὸ Τυπογραφεῖο τῆς Μονῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, 1816.

BIBΛ: Bianu - Hodos III, 163-176 (927). Γκίνης - Μέξας I, 148 (917). Ἡλιού, 19ος, 465 (1816.56) 📖. ΤΣ: Bianu - Hodos III, 166 (εἰκ. 357-358). Ἡλιού, 19ος, 465. *The Publishing Centers*, 119 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ.

ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ
ΚΑΛΛΙΜΑΧΗΣ
ΑΓΘΕΝΤΗΣ
ΠΑΣΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
ΒΟΕΒΟΔΑΣ
ΚΑΙ ΗΓΕΜΩΝ
ΜΟΛΔΑΒΙΑΣ.

312 Ἀντώνιος Βόρτολι: Ἔνθη Εὐλαβείας, Βενετία, 1708.

Τυπ. Σῆμα: Ὁ Ἀντώνιος Βόρτολι, ποὺ ἀνέλαβε νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Νικόλαου Σάρου ἀγοράζοντας τὸ τυπογραφεῖο του (1706/7), χρησιμοποίησε δύο τυπογραφικὰ σήματα. Τὸ πρῶτο ἀντιπροσωπεύει ἓνα σύμπλεγμα τῶν ἀρχικῶν του Α.Β. (ἀρ. 312) καὶ τὸ δεύτερο ἀπεικονίζει πύργο μὲ λέοντα σὲ ἐπιθετικὴ στάση (ἀρ. 325). Τὰ ἀρχικὰ Α.Β. στέφουν τὴ σύνθεση, ἢ ὁποῖα περιβάλλεται μὲ διακοσμητικὸ πλαίσιο. Ὅρισμένες ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις του χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἐμβλήματα ἡγεμόνων ποὺ διετέλεσαν χορηγοὶ του, ὅπως ὁ Κωνσταντῖνος Μαυροκορδάτος, Ἡγεμόνας πάσης Οὐγγροβλαχίας (ἀρ. 313).

BIBΛ: Κατραμῆς, *Φιλολογικὰ ἀνάλεκτα Ζακύνθου*, 375. Σταμέλος, «Περὶ δύο βιβλίων», *Πανδώρα* 7 (1856-1857), 335-336. Σάθας, 597. *Bibliographie Ionienne* II, 79 (266). *BH* III/1, 59-62 (47). ΠΑΠ I, 30 (350). *Θησαυροὶ τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης*, 124 (117). ΠΑΠ III, 85. **ΤΣ:** Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς *Τυπογραφίας*. **ΣΥΛ:** ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΔΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

314

313 Ἀντώνιος Βόρτολι: Ὁρολόγιον, Βενετία, 1714.

BIBΛ: Ἡλιού I, 141 (93*). Λαδᾶς - Χατζηδηῖμος II/2, 11 (254). ΠΑΠ I, 210 (2840*). ΠΑΠ II, 197 (519α). ΠΑΠ III, 90. **ΤΣ:** Στὴ θέση τοῦ τυπογραφικοῦ σήματος τὸ οἰκόσημο τοῦ ἡγεμόνα Κωνσταντῖνου Βοεβόδα Βραγκοβάνου. Ἀδημοσίευτο. **ΣΥΛ:** ΚΚΠΗΚ * ΣΑΑΑΟ.

314 Ἀντώνιος Βόρτολι: Ἡλίας Μηνιάτης, Διδαχαί, Βενετία, 1716.

BIBΛ: Γ. Λαδᾶς, «Ἡ ἐν ἔτει 1716 πρώτη ἔκδοση τῶν “Διδαχῶν καὶ Πανηγυρικῶν λόγων” τοῦ Ἡλίου Μηνιάτη», *Ὁ Συλλέκτης* A/1 (1947), 12-19. Λαδᾶς - Χατζηδηῖμος II/1, 6-11 (εἰκ. 8). ΠΑΠ I, 314 (4237*) **ΤΣ:** Ὁ Λέων τοῦ Ἁγίου Μάρκου ἀγκαλιάζει τὸ ἐμβλημα τῆς νήσου Κεφαλονιάς: I.Γ. Τυπάλδος-Λασκαράτος, «Συλλογὴ Ἑραλδικῶν Μνημείων τῆς Κεφαλονιάς», *Κεφαλληνικά Χρονικά* 4 (1980-1982), 174-177. ΠΑΠ III, 90. **ΣΥΛ:** ΓΒ * ΜΜΛΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

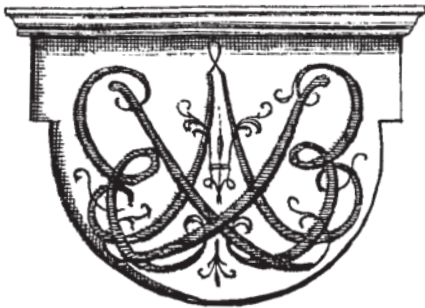
312

315

313

317

316

315-316 Ἀντώνιος Βόρτολι: Βίκτωρ Κλαπατζαράς, Λόγος ἐγκωμιαστικός, Βενετία, 1725.

BIBΛ: *Bibliographie Ionienne*, I, 89 (299). ΒΗ ΙΙΙ/1, 199-200 (164). Λαδάς - Χατζηδημιός ΙΙ/1, 15-18 (11). ΠΑΠ Ι, 231 (3126) 📖 ΤΣ: Ἡλιοῦ Ι, 162, 183. *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας* 📖 ΣΥΛ: ΓΒ.

317 Ἀντώνιος Βόρτολι: Ὁρολόγιον Μέγα, Βενετία, 1744.

BIBΛ: Γεδεών, *Πατριαρχικαὶ Ἐφημερίδες*, 296. Ἡλιοῦ Ι, 323 (163). Λαδάς - Χατζηδημιός ΙΙ/2, 40-41 (335). ΠΑΠ Ι, 210 (2844). ΠΑΠ ΙΙΙ, 109 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΚΝΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

318-319 Ἀντώνιος Βόρτολι: Μεθόδιος Ἀνθρακίτης – Μπαλάνος Βασιλόπουλος, Ὁδὸς Μαθηματικῆς, τόμ. 1, Βενετία, 1749.

BIBΛ: Βρετὸς ΙΙ, 106 (284). Σάθας 594. ΒΗ ΙΙΙ/1, 368-370 (375). ΠΑΠ Ι, 71 (934) 📖 ΤΣ: Τὸ ἔμβλημα αὐτὸ ἀπαντᾷ μοναδικῇ φορᾷ στὴν ἔκδοση τῆς *Μαθηματικῆς Ὁδοῦ*: ὁ Φοῖνικας γεννᾶται ἀπὸ τὴν τέφρα τοῦ περιβαλλόμενος ἀπὸ κόσμημα, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ ὁποῖου χαράχθηκε ἡ οὐράνια καὶ ἡ γῆινη σφαῖρα. Ἡ ταινία ποὺ στέφει τὴ σύνθεση γράφει: *Μετὰ τὸ πεπρωμένον ἀνίστημι. Καὶ ἐκ τοῦ ὀλισθήματος ἰχυρωτέρα* 📖 ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

322

320-321 Ἀντώνιος Βόρτολι: Σεραφεῖμ Πισσιδίειος, Νέος Θησαυρὸς – Ἀγγιλὰν Γιανὲ Κιτάπ, Βενετία, 1756.

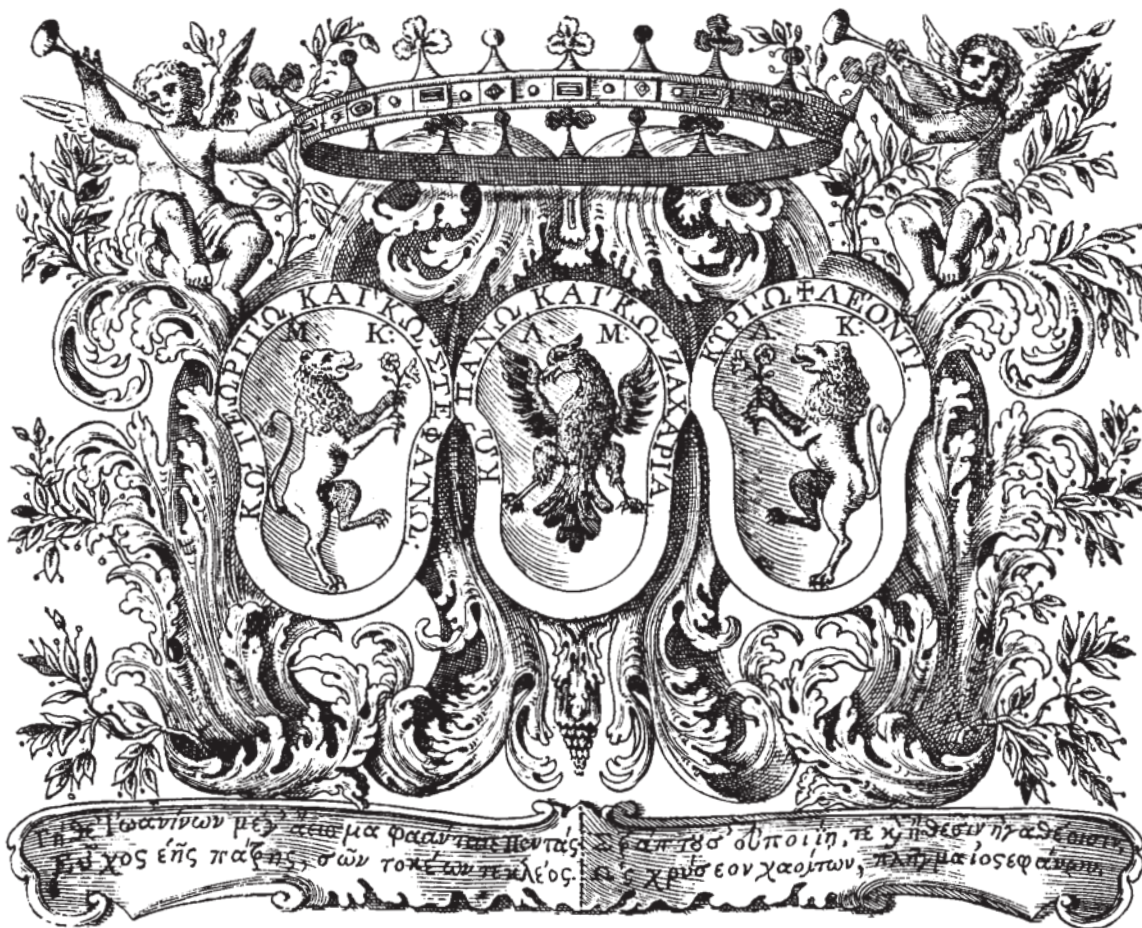
BIBΛ: Γεδεών, *Πατριαρχικαὶ Ἐφημερίδες*, 314-315. S. Salaville - E. Dallegio, *Karamanlidika. Bibliographie analytique d'ouvrages en langue turque imprimés en caractères grecs*. 30-36. Λαδάς - Χατζηδημιός ΙΙ/1, 94 (75). ΠΑΠ Ι, 327 (4395) 📖 ΤΣ: *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας*. Τὸ οἰκόσημο τοῦ Σεραφεῖμ Πεισιδίου, Μητροπολίτη τῆς Ἀγκυρας καὶ ἡ Σφραγὶς τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου, στὴν ὁποία διατέλεσε Ἐπίσκοπος. Layton, *The Harvard College Library*, 93 (7) 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΒΜΔ * ΓΒ.

322 Ἀντώνιος Βόρτολι: Γεώργιος Κωνσταντίνου, Λεξικὸν Τετραγλωσσον, Βενετία, 1757.

BIBΛ: Βρετὸς ΙΙ, 55 (114). ΒΗ ΙΙΙ/1, 472-473 (503). Stoyanov, 49 (303). ΠΑΠ Ι, 233 (3151). ΠΑΠ ΙΙΙ, 126 📖 ΤΣ: *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας*. Τὸ οἰκόσημο τοῦ Κωνσταντίνου Μαυροκορδάτου ὡς ἡγεμόνα πάσης Οὐγγροβλαχίας 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΚΛΑΟ * ΜΣΑΟ.

318

Σύνθεση μετὰ τὸ οἰκόσημα τῆς οἰκογένειας Καραιῶάννου καὶ Μαρούτζη ποὺ ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορά σὲ ἔντυπο ἑλληνικὸ βιβλίο.

319

323 Ἀντώνιος Βόρτολι: Χρυσάνθος Νοταράς, *Συνταγμάτιον*, Βενετία, 1778.

BIBL: Βρετὸς I, 60-61 (159). Κατάλογος βιβλίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἄλλων ἐκδοθέντων ὑπὸ τοῦ ἐλληνικοῦ τυπογραφείου «Ὁ Φοῖνιξ», 14. ΒΗ III/2, 293-294 (941*). Γεδεών, *Πατριαρχικαὶ Ἐφημερίδες*, 332-333. ΠΑΠ I, 331 (4440). ΠΑΠ III, 174 🍷. ΤΣ: Ἡλιοῦ I, 177. *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας* 🍷. ΣΥΛ: ΒΑΑ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΑΠΑΟ * ΜΒΑΟ * ΜΓΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΚΑΟ * ΜΚΝΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΣΑΟ.

321

325

324 Ἀντώνιος Βόρτολι: *Τριώδιον*, Βενετία, 1779.

BIBL: Λαδᾶς - Χατζηδημὸς II/1, 168-169 (157). Stoyanov, 58 (443). ΠΑΠ I, 436-437 (5812). ΠΑΠ III, 178 🍷. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδημὸς II/1, 168 (εἰκ. 59). *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας*. *Πεντακόσια χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*, 34 (15). *La civiltà del Libro*, 131 (40*) 🍷. ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΓΑΟ * ΜΞΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

325 Ἀντώνιος Βόρτολι: *Ἱστορία τοῦ Ἡμπερίου*, Βενετία, 1779.

BIBL: Π. Λάμπρου, «Βιβλιακά», *Πανδώρα* 9 (1858-1859), 390. ΒΗ III/2, 306 (960). *Bibliotheca Auerbachiana*, 73-74 (39). ΠΑΠ I, 159 (2130) 🍷. ΤΣ: Ἡλιοῦ I, 143. *Bibliotheca Auerbachiana*, 74 (39). *Πεντακόσια χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*. *La civiltà del Libro*, 77* 🍷. ΣΥΛ: ΒΚΣ.

326 Ἀντώνιος Βόρτολι: Μεθόδιος Ἀνθρακίτης, *Ἐπίσκεψις Πνευματικοῦ πρὸς Ἀσθενῆ*, Βενετία, 1781.

BIBL: ΒΗ III/2, 359 (1038). ΠΑΠ I, 35 (436) 🍷. ΤΣ: Ἀδημοσίετο 🍷. ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΧΑΟ.

327 Ἀντώνιος Βόρτολι: Ἀδαμάντιος Κοραῆς, *Σύνοψις τῆς Ἱερᾶς Ἱστορίας*, Βενετία, 1783.

BIBL: ΒΗ III/2, 421 (1123*). Πικραμένου-Βάρφη, *Ἡ Ἁγία Λαύρα τῶν Καλαβρύτων*, 21. ΠΑΠ I, 235 (3171). ΠΑΠ III, 192 🍷. ΤΣ: *Πεντακόσια χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*, 34 (15) 🍷. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

327

326

320

324

323

328-329 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης, Ἀκολουθία τῆς Ὁσίας Θεοδώρας, Μοσχόπολις, 1731.

Τυπ. Σέμα: Τὸ τυπογραφεῖο τῆς Μοσχόπολης στήθηκε στὴ Μονὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στὴ Μοσχόπολη πρὶν ἀπὸ τὸ 1725 καὶ λειτούργησε ὡς τὸ 1769. Ἀργότερα, πιθανὸν γύρω στὰ 1746, πέρασε στὴν ἰδιοκτησία τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Ναοῦμ, στὶς ὄχθες τῆς λίμνης Ἀχρίδος. Ὅλες σχεδὸν οἱ ἐκδόσεις τοῦ τυπογραφείου αὐτοῦ ἀφοροῦν λειτουργικὰ βιβλία, συνηθέστερα δὲ ἀκολουθίες διαφόρων νεομαρτύρων. Ὡς τυπογράφος ἀναγράφεται ὁ ἱερομόναχος Γρηγόριος Κωνσταντινίδης (Κωνσταντίνου) ἀπὸ τὴ Μοσχόπολη, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὸ 1745 διορίζεται καὶ καθηγητὴς τῆς ἐκεῖ Νέας Ἀκαδημίας. Τὸ διακριτικὸ τῶν ἐκδόσεών του ἔχει ὡς κεντρικὸ θέμα τὸν Εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ, ποὺ σχεδιάστηκε καθήμενος στὸ σύμβολό του, τὸν βοῦ, σὲ στάση γραφῆς, ἐνῶ ἐκατέρωθεν διακρίνονται δύο ἐκκλησιαστικὰ συγκροτήματα. Στὴ μία πλευρὰ τῆς σύνθεσης, σὲ ὀβάλ γραμμικὸ σχῆμα, χαράχθηκε ἓνα Χ, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τοῦ ὁποῖου τὰ ἀρχικὰ ΓC καὶ MC (= Γ[ρηγόριο]c M[οσχοπολίτη]c). Τὸ 1744 στὴ σελίδα τίτλου τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Βησσαρίωνος ὁ τυπογράφος Γρηγόριος χρησιμοποιεῖ ἓνα ἄλλο ἔμβλημα γιὰ μία καὶ μοναδικὴ φορά: τὸ σύμβολο τοῦ εὐαγγελιστῆ Λουκᾶ, ὁ φτερωτὸς βοῦς, ποὺ ἐπιδεικνύει ἀνοιχτὸ βιβλίο καὶ κρατᾷ κοντάρι, τὸ ὁποῖο καταλήγει σὲ σταυρό. Ὁ φωτοστέφανος ποὺ περιβάλλει τὴν κεφαλή του ἔχει χαραγμένο τὸ μονόγραμμα τοῦ εὐαγγελιστῆ (ΛΚ) καὶ στὴ βάση τῆς σύνθεσης χαράχθηκαν δύο συμμετρικὲς ἀράδες μὲ ἕξι ὅμοια γράμματα: B.B.B. B.B.B. Ἐμβόλιμα στὰ γράμματα αὐτὰ ὑπάρχει ἓνα μονόγραμμα, ποὺ δὲν ἀποκλείεται νὰ παραπέμπει στὴν ταυτότητα τοῦ χαρακτή. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ σήματα μὲ κεντρικὸ θέμα τὸν εὐαγγελιστὴ Λουκᾶ, ὁ Κωνσταντινίδης ἐνέταξε τὸ γραμμικὸ σύμβολο μὲ τὰ ἀρχικὰ του, ἢ τὰ ἀρχικὰ του μόνο, σὲ πολλὲς διακοσμητικὲς συνθέσεις καὶ ἀνθέμια ποὺ κοσμοῦν τὶς ἐκδόσεις του, ὅπως: στὸν Πήγασο ἢ στὸ εἰκόνημα τοῦ Ὁσίου Ναοῦμ καὶ σὲ μία παράξενη εἰκόνα, ποὺ παριστάνει τὸν Ἡρακλῆ σὲ παιδικὴ ἡλικία νὰ πνίγει δύο φίδια, καθήμενος στὸ κεφάλι τοῦ συμβόλου τοῦ εὐαγγελιστῆ Λουκᾶ (ἀρ. 329).

BIBL: BH III/1, 235 -236 (204). Petit, 277. Peyfuss, 101-104(1). ΠΑΠ I, 17(184) 📖. ΤΣ: Χάρτης Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας. Peyfuss, 113 (εἰκ. 11) 📖. ΣΥΛ: ΜΜΛΑΟ.

330 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης, Ἀναστάσιος Γόρδιος, Ἀκολουθία Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Σεραφεῖμ, Μοσχόπολις, 1740.

BIBL: BH III/1, 273 (263). Petit, 251. Peyfuss, 106-109 (4). ΠΑΠ I, 188 (2522) 📖. ΤΣ: Peyfuss, 106 (εἰκ. 9) 📖. ΣΥΛ: ΕΒΕ.

328

330

331

336

329

335

331 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης, Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου Ναούμ, Μοσχόπολις, 1740.

BIBL: BH III/1, 274 (264). Petit, 201-202. ΠΑΠ I, 15 (151). Peyfuss, 109-115 (5) ❀ ΤΣ: Μιχαλόπουλος, Μοσχόπολις, 16 ❀ ΣΥΛ: BBE * ΓΒ.

332 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης, Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων Πέντε καὶ Δέκα Ἱερομαρτύρων, Μοσχόπολις, 1741.

BIBL: BH III/1, 284-290 (286). Petit, 184. Peyfuss, 120-122 (7). ΠΑΠ I, 13 (136) ❀ ΤΣ: Peyfuss, 127 (εἰκ. 14) ❀ ΣΥΛ: ΔΒΚ * ΜΜΛΑΟ.

332

333-334 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης, Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων Ἑπταρίθμων, Μοσχόπολις, 1741-1742.

BIBL: BH III/1, 284-290 (286). ΠΑΠ I, 13 (136). Peyfuss, 115-120 (6) ❀ ΤΣ: Peyfuss, προμετωπίδα ❀ ΣΥΛ: ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

335-336 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης, Ἀκολουθία τοῦ Ἀγίου Βησσαρίωνος, Μοσχόπολις, 1744.

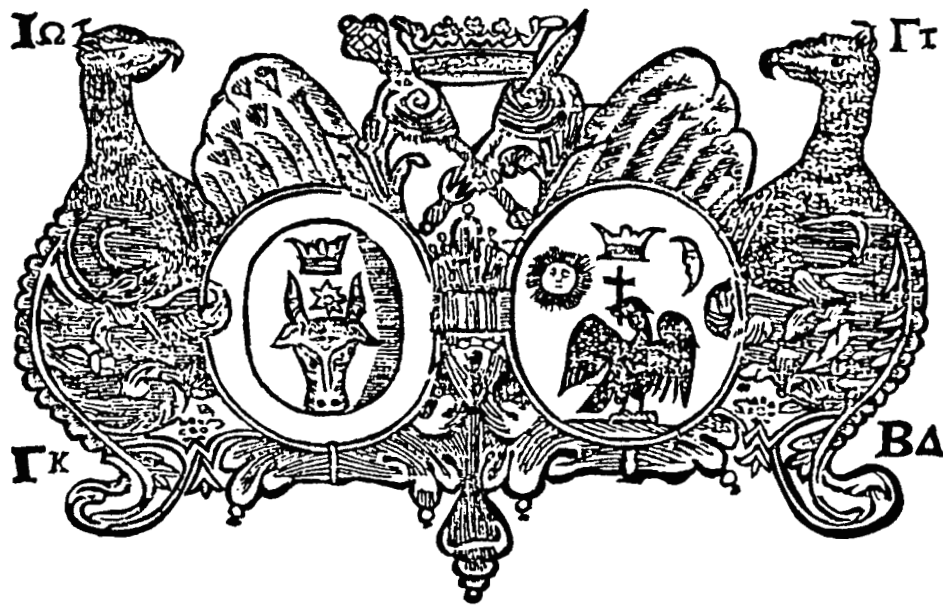
BIBL: BH III/1, 315-317 (313). Petit, 27. Peyfuss, 133-135 (14). ΠΑΠ I, 10 (109) ❀ ΤΣ: Ὁ Βιβλιόφιλος. ❀ ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΜΛΑΟ.

337 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης, Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου Ἀντωνίου, Εἰς τὴν Τυπογραφία τοῦ Ὁσίου Ναούμ, 1746.

BIBL: Λαδᾶς - Χατζηδημος, II/1, 58-60 (45). Peyfuss, 139-140 (16) ΠΑΠ I, 10 (104) ❀ ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδημος, II/1, 59 (εἰκ. 21) ❀ ΣΥΛ: ΓΒ.

334

338

338-339 Γρηγόριος Κωνσταντινίδης, Μοσχοπολίτης: Μελέτιος Πηγᾶς, Ὁρθόδοξος διδασκαλία, Ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ τοῦ Μητροπολίτου Γρηγορίου, 1769.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/2, 102-105 (710). ΠΑΠ Ι, 350 (4693). Peyfuss, 159-165 (21) ❀ ΤΣ: Μιχαλόπουλος, Μοσχόπολις [4]. Peyfuss, 94 (εἰκ. 7), 163 (εἰκ. 20) ❀ ΣΥΛ: ΒΑΑ * ΒΒΕ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

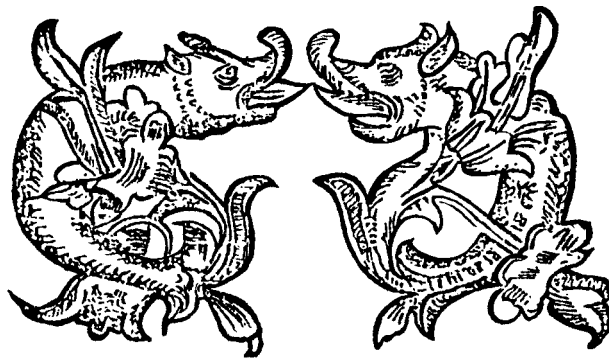
Εἰκ. 4. Ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ναοῦμ τοῦ Θαυματουργοῦ, Μοσχόπολις, Γρηγόριος Ἱερομόναχος Κωνσταντινίδης, 1740, ἐν εἶδει κολοφώνα.

337

333

339

340 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Αἱ Θεῖαι Λειτουργίαι*, Βενετία, 1759.

Τυπ. Σῆμα: Ὁ Δημήτριος Θεοδοσίου χαρακτήρισε τὶς ἐκδόσεις του μὲ τὸ ἔμβλημα τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας τὴν ἐποχὴ τῶν Παλαιολόγων: τὸν ἐστεμμένο δικέφαλο ἀετὸ πὸ βαστάει μὲ τὰ νύχια του τὰ σύμβολα τῆς ἐξουσίας. Ἐκατέρωθεν τοῦ ἀετοῦ εἶναι χαραγμένα τὰ ἀρχικὰ Δ.Θ. καὶ –ὅταν ἀνέλαβε τὸ τυπογραφεῖο ὁ ἀνιψιὸς του Πάνος Θεοδοσίου– Π.Θ. Μία περίτεχνη ἀναγεννησιακοῦ ὕφους κορνίζα περιβάλλει τὴν ὅλη σύνθεση, ἐνῶ στὶς λειτουργικὲς ἐκδόσεις του τὸ σῆμα ἐνσωματώνεται στὶς ξυλογραφίες πὸ κοσμοῦν τὶς σελίδες τίτλου, ὅπως καὶ στὴν περίπτωσι τοῦ Ν. Γλυκὺ καὶ τοῦ Ν. Σάρου.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/1, 490 (526). ΠΑΠ Ι, 261 (3540). 📖 ΤΣ: Πλουμίδης, 55 (πίν. 5) 📖 ΣΥΛ: ΜΔΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

341

343

341 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Βιβλίον Ἰουλίου μηνός*, Βενετία, 1761.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/2, 4-5 (570). ΠΑΠ Ι, 301 (4053). ΠΑΠ ΙΙ, 253 (660) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίετο 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΜΙΑΟ * ΜΞΑΟ.

342 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Λοβέρδος Στάνου, Βίβλος χρονικὴ περιέχουσα τὴν ἱστορίαν τῆς Βυζαντίδος*, Βενετία, 1767.

BIBΛ: Βρετὸς ΙΙ, 61 (131). ΒΗ ΙΙΙ/2, 59-62 (654). ΠΑΠ Ι, 98-99 (1130). 📖 ΤΣ: Πλουμίδης, 70 (πίν. Α') 📖 ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΜΛΑΟ * ΜΧΑΟ.

343 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον*, Βενετία, 1768.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδημὸς ΙΙ/1, 113 (105). ΠΑΠ Ι, 90 (1185). 📖 ΤΣ: Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας 📖 ΣΥΛ: ΓΒ.

340

346

342

344 Δημήτριος Θεοδοσίου: Βησσαρίων Μακροῦς, Ἱερομόναχος, *Σταχυολογία Τεχνολογική κατ' ἐρωταπόκρισιν τῆς Γραμματικῆς Τέχνης*, Βενετία, 1768.

BIBΛ: Βρετὸς II, 39 (72). ΒΗ III/2, 89-90 (692). ΠΑΠ I, 273 (3692). 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΜΒΑΟ * ΜΔΑΟ.

345 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Ὁρολόγιον Μέγα*, Venice, 1770.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/1, 121-123 (117). ΠΑΠ I, 211 (2859) 📖 ΤΣ: *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. β', 1777) 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

345

344

347

346 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Ὁκτώηχος*, Βενετία, 1773.

BIBΛ: Κορδῶσης, «Ἑλληνικὰ παλαιότυπα», 433. ΠΑΠ I, 336 (4515) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ.

347 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Ὁρολόγιον Μέγα*, Βενετία, 1775.

BIBΛ: ΒΗ III/2, 215 (843). ΠΑΠ I, 211 (2862). 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΜΙΑΟ.

348 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Εὐχολόγιον τὸ Μέγα*, Βενετία, 1775.

BIBΛ: Ἡλιὸς I, 325 (224). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος IV/2, 115 (518). ΠΑΠ I, 166 (2231) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΜΛΑΟ.

349 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Βιβλίον Ὁκτωβρίου μηνός*, Βενετία, 1777.

BIBΛ: ΒΗ III/2, 243 (891). ΠΑΠ I, 309 (4158). 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΚΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΣΑΟ.

350 Δημήτριος Θεοδοσίου: *Ψαλτήριον τοῦ Δαυίδ*, Βενετία, 1779.

BIBΛ: ΠΑΠ I, 97 (1303). ΠΑΠ II, 297 (764) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΑΠΑΟ.

351 Δημήτριος Θεοδοσίου: Thomas a Kempis, *Ἑρμηνεῖαι Εὐσεβεῖς*, Βενετία, 1780.

BIBΛ: ΒΗ III/2, 330 (1000). ΠΑΠ I, 425 (5632) 📖 ΤΣ: *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. γ', 1780) 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΓΑΟ * ΜΙΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

348

349

350

351

362

352 Δημήτριος Θεοδοσίου: Αί Θεΐαι Λειτουργΐαι, Βενετία, 1785.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/2, 437 (1149). ΠΑΠ Ι, 262 (7556) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΠΑΟ * ΜΧΑΟ.

353 Δημήτριος Θεοδοσίου: Ὀκτώηχος, Βενετία, 1787.

BIBΛ: ΒΗ ΙΙΙ/2, 478 (1205). ΠΑΠ Ι, 336 (4526) 📖 ΤΣ: Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον (εἰκ. ε΄, 1787) 📖 ΣΥΛ: ΓΒ.

354 Δημήτριος Θεοδοσίου: Ὁρολόγιον Μέγα, Βενετία, 1789.

BIBΛ: Ἡλιού, 19ος, 326 (260). ΠΑΠ Ι, 212 (2876). Πηδώνια, Ἑλληνικὰ Παλαιότυπα τῆς Βιέννης, 86-87 (1) 📖 ΤΣ: Πηδώνια, 86 📖 ΣΥΛ: Ἑλληνικὸ Σχολεῖο τῆς Βιέννης.

355 Δημήτριος Θεοδοσίου: Ὁρολόγιον Μέγα, Βενετία, 1792.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙΙΙ/1, 180 (95). ΠΑΠ Ι, 212 (2879) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΜΧΑΟ.

358

355

356

356 Πάνος Θεοδοσίου: Βιβλίον Μαΐου μηνός, Βενετία, 1795.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙV/1, 372 (233). ΠΑΠ Ι, 297 (4001) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΜΜΛΑΟ * ΜΣΠΑΟ.

357 Πάνος Θεοδοσίου: Αί Θεΐαι Λειτουργΐαι, Βενετία, 1795.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος ΙV/1, 341 (199). ΠΑΠ Ι, 262 (3559) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΜΛΑΟ * ΜΣΑΟ.

358 Πάνος Θεοδοσίου: Ὀκτώηχος, Βενετία, 1798.

BIBΛ: ΠΑΠ ΙΙΙ, 608-609 (45) 📖 ΤΣ: ΠΑΠ ΙΙΙ, 608 📖 ΣΥΛ: ΜΖΑΟ.

359 Πάνος Θεοδοσίου: Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, Βενετία, 1801.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας Ι, 13 (74). Ἡλιού, 19ος, 11-12 (1801.22) 📖 ΤΣ: Πλουμίδης, 71 (πίν. Ε΄) 📖 ΣΥΛ: ΒΒΜ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ.

352

353

354

361

357

360 Πάνος Θεοδοσίου: Θεοφύλακτος, Ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας, *Ἑρμηνεία εἰς τὰ τέσσερα Ἱερὰ Εὐαγγέλια*, Βενετία, 1802.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 23 (140). Ἡλιού, 19ος, 38 (1802.27) 📖 ΤΣ: Πλουμίδης, 71 (πίν. Ε') 📖 ΣΥΛ: EBE * MBAO * MMLAO.

361 Πάνος Θεοδοσίου: Ἰωάννης Μάνθος, *Στιχολογία... Περὶ τῆς συμφορᾶς τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Μωρέως*, Βενετία, 1803.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 38 (233). Ἡλιού, 19ος, 84 (1803.71) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: EBE.

362 Πάνος Θεοδοσίου: *Ψαλτήριον τοῦ Δαβίδ*, Βενετία, 1804.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 50 (305). Ἡλιού, 19ος, 120-121 (1804.79) 📖 ΤΣ: *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. ζ', 1799) 📖 ΣΥΛ: BBE * ΓΒ * MBAO.

365

366

359

363 Πάνος Θεοδοσίου: *Ἀνθολόγιον*, Βενετία, 1805.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 51-52 (313). Ἡλιού, 19ος, 127 (1805.8) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: MBAO.

364 Πάνος Θεοδοσίου: *Ὠδαὶ τοῦ Δαβίδ*, Βενετία, 1810.

BIBΛ: Χατζηδημος - Σίμος, 391. Ἡλιού, 19ος, 291 (1810.60) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ.

365 Πάνος Θεοδοσίου: *Εὐαγγελιστάριον*, Βενετία, 1811.

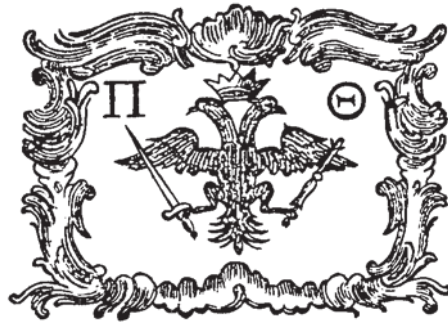
BIBΛ: Γκίνης - Μέξας II, 470 (6652). Ἡλιού, 19ος, 304 (1811.33) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΞΑΟ.

366 Πάνος Θεοδοσίου: Ἀθανάσιος Βαρούχας, Ἱερομόναχος, *Λόγοι ψυχωφελεῖς*, Βενετία, 1814.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 131 (817). Ἡλιού, 19ος, 400 (1814.48) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΓΒ.

363

364

360

**367 Δούκας Σωτήρης, Θάσιος, Νεόφυτος Καυσοκαλυβίτης, Έκ-
λογή του Ψάλτηριου, Μονή Μεγίστης Λαύρας, Άγιον Όρος, 1759.**

Τυπ. Σέμα: Η ιδέα για την ίδρυση τυπογραφείου στο Άγιο Όρος πηγάζει από τη λει-
τουργία της Άθωνιάδας Άκαδημίας στη Μονή Βατοπεδίου το 1759, με σχολάρχη τόν
Ευγένιο Βούλγαρη. Κινητήριοις δύναμη της όλης πρωτοβουλίας και ύλοποίησης του
σχεδίου της εγκατάστασης τυπογραφείου ήταν ο αρχιμανδρίτης της Μεγίστης Λαύρας
Κοσμᾶς ο Έπιδάυριος. Την οργάνωση και τόν έξοπλισμό του εμπιστεύθηκαν στον
Κοσμᾶ Λαυριώτη, ο οποίος και προσκάλεσε τόν Δούκα Σωτήρη ν' αναλάβει τίς τυπο-
γραφικές εργασίες. Από τόν τυπογραφείο κυκλοφόρησε μία και μόνο έκδοση: ή Έκλογή
του Ψάλτηριου. Τόν σήμα πού κοσμεῖ τή σελίδα τίτλου άπαντᾶ μοναδική φορᾶ στήν
έκδοση αὐτή και άπεικονίζει άετό, τόν όποιο στέφουν δύο λιοντάρια. Στίς τέσσερις γω-
νίες της σύνθεσης, πού περικλείονται από τετράγωνο, έχουν χαραχθεῖ τᾶ αρχικά ΔΚ
(Δούκας) και ΣΤ (Σωτήρης).

BIBL: ΒΗ III/1, 494-497 (530). ΠΑΠ I, 324-325 (4370). Μπῶκος, 56-65 ❖ ΤΣ: Χάρτης της Έλληνικής
Τυπογραφίας. Μπῶκος, 60. Πεντακόσια Χρόνια Έντυπης Παράδοσης, 118 (66) ❖ ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ
* ΜΔΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

367

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΣΟΥΛΤΖ

**368 Τυπογραφία Σουλτζινιάνη: Παπαγεωργίου Μιχαήλ, Άλφα-
βητάριον Γερμανικόν, Βιέννη, 1768.**

Τυπ. Σέμα: Τόν τυπογραφικό σήμα του Γεωργίου Λουδοβίκου Σουλτζ χαρακτηρίζει
μόνο δύο έλληνικές εκδόσεις πού κυκλοφόρησαν από τᾶ πιεστήρια του έργαστηρίου
του τόν 1768, τρία δηλαδή χρόνια μετά τόν θάνατό του (1765), τότε πού κλήθηκε νᾶ συ-
νεχίσει τήν επιχείρηση με προσωπική επιστασία ή γυναίκα του Θηρεσία. Τόν έμβλημα

τῶν ἐκδόσεων τῶν Σούλτζ ἀπεικονίζει ἡλιόλουστη κοιλάδα τὴν ὁποία διασχίζει ποταμός, ἐνῶ στὴ βάση τῆς σύνθεσης ἀναγράφεται ἡ ρήση: AUDAX ET PROVIDUS.

BIBΛ: Ἡλιοῦ I, 190-199 (150). Λαδᾶς - Χατζηδημῶς II/1, 85 (456). ΠΑΠ I, 344 (4612) 📖. ΤΣ: Ἡλιοῦ I, 191 📖. ΣΥΛ: Βιβλιοθήκη Ἑλληνικῆς Κοινότητος τῆς Τεργέστης.

368

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΥΜΠΛΙΟΣ ΜΑΡΚΙΔΕΣ ΠΟΥΛΙΟΥ

369-370 Γεώργιος καὶ Πούμπλιος Μαρκίδες Πούλιου: *Ἐφημερίς*, Βιέννη, 31 Δεκεμβρίου 1790-1793.

Τυπ. Σέμα: Τὸ πρῶτο φύλλο τῆς *Ἐφημερίδος*, ποὺ κυκλοφόρησε τὴν παραμονὴ τῆς Πρωτοχρονιάς τοῦ 1790, ἔχει ὡς ἐπίτιτλο μία σύνθεση καθαρὰ συμβολικοῦ χαρακτήρα: ἡ Ἀθηνᾶ, θεὰ τῆς σοφίας, ἀναπαύεται σὲ σύννεφα καὶ ἕνας νεανίσκος τῆς προσφέρει τὸ φύλλο τῆς *Ἐφημερίδος*. Ἀριστερὰ λαμπρὸς ἥλιος προβάλλει ἀνάμεσα ἀπὸ βουνά, πάνω ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑπερίπτανται σαλπικτές. Ἐνα μελίσι, ποὺ συμβολίζει τὴν παραγωγικότητα, σχεδιάστηκε στὴ δεξιὰ πλευρὰ τῆς σύνθεσης.

Τὸ 1793 ὡς ἔμβλημα τῆς *Ἐφημερίδος* οἱ Μαρκίδες Πούλιοι χρησιμοποίησαν μία ἄλλη σύνθεση: ὁ καλλιγραφικὸς τίτλος *Ἐφημερίς* στέφεται ἀπὸ σαλπικτὴ, ἐνῶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἡ Ἀθηνᾶ πάνοπλη καὶ ὁ Ἑρμῆς προβάλλοντας τὸ κηρύκειο συμπληρώνουν τὴ σύνθεση.

BIBΛ: Κουμαριανοῦ, *Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος*, 38-59. *Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*, 162-166. 📖. ΤΣ: Κουμαριανοῦ (εἰκ. II) 📖. ΣΥΛ: BBE.

371 [Μαρκίδες Πούλιου]: *Τύποις τοῦ Βαουμαϊστέρου*, Θωμᾶς Δημητρίου, Σιατιστεύς, *Χειραγωγὸς Ἐμπειρος εἰς τὰ τῆς Πραγματείας*, Βιέννη, 1793.

Τυπ. Σέμα: Οἱ ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ Πούμπλιος Μαρκίδες Πούλιου χρησιμοποίησαν στὶς ἐκδόσεις τοὺς τυπογραφικὸ σῆμα ὅταν ἀκόμη δὲν εἶχαν δικό τους τυπογραφικὸ ἐργαστήρι. Τὸ ἔμβλημα αὐτὸ ἀπεικονίζει τὴ θεὰ Ἄθηνᾶ πάνοπλη, πάνω σὲ σύννεφο, καὶ τὴ σύνθεση στέφει ταινία μὲ τὴ ρῆση: *Τούτοισιν μὲν ταῦτα μέλει*. Μὲ τὸ τυπογραφικὸ αὐτὸ σῆμα οἱ Μαρκίδες Πούλιου κόσμησαν περιστασιακὰ σελίδες τίτλων, ὅπως: *Ἀνασκευὴ τοῦ Βολταίρου* (Βιέννη 1794) καὶ *Ἱστορία τῶν Μυθολογουμένων θεῶν καὶ ἀρχαίων Ἑλλήνων* (Βιέννη, 1795).

371

Ἐνα ἄλλο διακριτικὸ ἐπιλέχθηκε γιὰ νὰ κοσμεῖ μόνο τὰ ἡμερολόγια τους, τὰ *Καλενδάρια*, ὅπως τὰ ὀνόμαζαν. Ἡ σύνθεση ἔχει κεντρικὸ μοτίβο τὴν ὑδρόγειο σφαῖρα, στὴ βάση τῆς ὁποίας ὑπάρχουν διάφορα ἀστρονομικὰ ὄργανα, χρωστήρες καὶ παλέτες, βιβλία, ἄνθη, μία προτομὴ κ.ἄ. Μία ἀπλὴ κορνίζα μὲ γλυφὲς στὸ ὕφος ἀχιβάδας περιβάλλει τὸ σῆμα κατατεθὲν τῆς ἐκδοσης.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 267-268 (147). Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 236-241 (74) 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 267. *Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας* 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ.

372 Ἀδελφοὶ Μαρκίδες Πούλιου: *Καλενδάριον τοῦ 1796*, Βιέννη, 1796.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/2, 28 (20). Ἡλιοῦ I, 252-253 (204). Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 302-303 (94) 📖. ΤΣ: Ἡλιοῦ I, 214. Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 303 (εἰκ. 154) 📖. ΣΥΛ: ΕΒΕ.

369

370

372

373 Γεώργιος Βεντότης: William Robertson, *Ίστορία τῆς Ἀμερικής*, Βιέννη, 1792.

Τυπ. Σέμα: Ὁ Γεώργιος Βεντότης, ποὺ ἐργάστηκε στὸ τυπογραφεῖο τοῦ Ἰωσήφ Βαουμάστερ ἕως τὸ 1790, ὁπότε ἄνοιξε δικό του ἐκδοτικὸ-τυπογραφικὸ οἶκο, δὲν ἀκολούθησε τὴν παράδοση τῶν βενετσιάνικων ἐκδόσεων, ὅσον ἀφορᾷ τὸν χαρακτηρισμὸ τους μὲ τυπογραφικὸ σῆμα, ἀλλὰ αὐτὴ τῶν Βιεννέζων τυπογράφων. Ἐκτὸς ἀπὸ διάφορες χαρακτηριστικὲς συνθέσεις ποὺ κοσμοῦν τὶς σελίδες τίτλων τῶν βιβλίων του καὶ σχετίζονται θεματικὰ μὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἔργου, ὁ Βεντότης χρησιμοποίησε ἐπανειλημμένα, ἐν εἴδει σήματος, ἓνα κόσμημα ποὺ ἐμφανίζεται γιὰ πρώτη φορὰ σὲ ἑλληνικὸ βιβλίο σὲ ἐκδοση τοῦ Θωμᾶ Τράτνερ. Πρόκειται γιὰ τὴ *Νεωτερικὴ Γεωγραφία* τοῦ Δανιὴλ Φιλιππίδη καὶ τοῦ Γρηγόριου Κωνσταντᾶ, ποὺ κυκλοφορεῖ μὲ χρονολογία 1791. Ἀπεικονίζει προτομὴ νέου προφίλ, ποὺ περιβάλλεται ἀπὸ στεφάνι. Ὁ Βεντότης γιὰ τὴν ἐκδοση τῶν *Νεκρικῶν Διαλόγων* [Βιέννη] 5793 (= 1793) ἐπιλέγει ὡς σῆμα μία σφαῖρα, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς ὁποίας εἶναι ἐπικολλημένες φτεροῦγες καὶ στὴν κορυφὴ τῆς γυναικεῖα μορφή ἀνεμίζει στενόμακρο μανδύα. Μὲ τὸ ἔμβλημα αὐτὸ κόσμησαν φύλλα τῆς *Ἐφημερίδος* τους καὶ οἱ ἀδελφοὶ Μαρκίδες Πούλιου, τὸ 1797.

Ἐνα τρίτο διακριτικὸ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Βεντότη εἶναι αὐτὸ ποὺ κοσμεῖ τὶς σελίδες τοῦ *Ἡμερολογίου* του: ἓνα χαρακτηριστικὸ ποὺ ἀναπαριστᾷ ἀστρονόμο στὸ ἐργαστήρι του νὰ μελετᾷ τὰ οὐράνια σώματα. Ἀστρονομικὰ ὄργανα, ὑδρόγειος σφαῖρα, ἀνοιχτὸ βιβλίο καὶ καλαμάρι ἀποτελοῦν τὰ ἐπιστημονικὰ ἐργαλεῖα του.

BIBΛ: Βρετὸς II, Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 142-144 (77). ΠΑΠ I, 386 (5140) ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 17. *Bibliographie Ionienne*, 158 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

374 Γεώργιος Βεντότης: Πολυζῶης Κοντός, *Νεκρικοὶ Διάλογοι*, Βιέννη, 5793 (= 1793).

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 255-259 (136). Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 210-211 (46) ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 255 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΕΒΕ.

375 Γεώργιος Βεντότης: *Ἡμερολόγιον τοῦ παρόντος χρόνου*, Βιέννη, 1793.

BIBΛ: Βρετὸς II (233). Ἥλιου I, 236-237 (188). Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 247 (126). Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 212-213 (65) ΤΣ: Ἥλιου I, 214. Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 213 (εἰκ. 108) ΣΥΛ: ΕΒΕ.

373

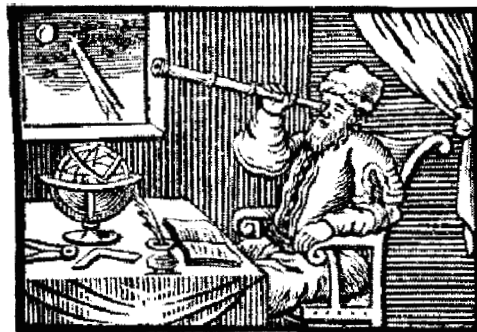

Όλα τὰ Βιβλία, ὅπῃ ἔχον εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τέτο το
Στέμμα μῆ, εἶναι γνήσια τῆς Ἐκδόσεώς μῆ.

376

374

375

376 Ἰωάννης Νικολίδης ὁ ἐκ τῆς Πίνδου: Ἰωσήφ Βαουμάιστερ [Γεώργιος Βεντότης], *Ἑρμηνεῖα περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ θεραπεύεται τὸ γαλλικὸν πάθος, ἥγουν, ἡ μαλαφρόαντζα*, Βιέννη, 1794.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 289-297 (164). Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 220-223 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/1, 290. Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 223 (εἰκ. 113) 📖. ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΠΙΧΛΕΡ

377 Σέργιος Μακραῖος: *Τρόπαιον ἐκ τῆς Ἑλλαδικῆς πανοπλίας κατὰ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κοπερνίκου ἐν τρισὶ διαλόγοις*, Βιέννη, Ἀντώνιος Πίχλερ, 1797.

Τυπ. Σέμα: Ὁ λόγιος τυπογράφος Ἀντώνιος Πίχλερ ἔγινε διάσημος γιὰ τὶς σπουδαῖες ἐκδόσεις ἑλληνικῶν καὶ γερμανικῶν ἐντύπων ποὺ κυκλοφόρησαν ἀπὸ τὸ ἐργαστήρι του, ὡστόσο κανένα ἀπὸ τὰ βιβλία του δὲν χαρακτηρίζεται ἀπὸ τυπογραφικὸ σῆμα. Μόνο ἡ ἔκδοση τοῦ *Τροπαίου* σφραγίζεται ἀπὸ τὸ ἐκδοτικὸ ἔμβλημα τοῦ συγγραφέα Σέργιου Μακραίου, τὸ ὁποῖο ἀπεικονίζει κηρύκειο, στὴ βάση τοῦ ὁποῖου ἔχουν ἐγγραφεῖ τὰ ἀρχικὰ Μ. Σ. Ρ. (Μ[ακραῖος], Σ[ε], Ρ[γιος]) καὶ στὴν κορυφή του ἀνθρωπόμορφος ἥλιος. Τὴν ὅλη σύνθεση περιβάλλει πύλη στὴν ὁποία περιελίσσεται γιρλάντα.

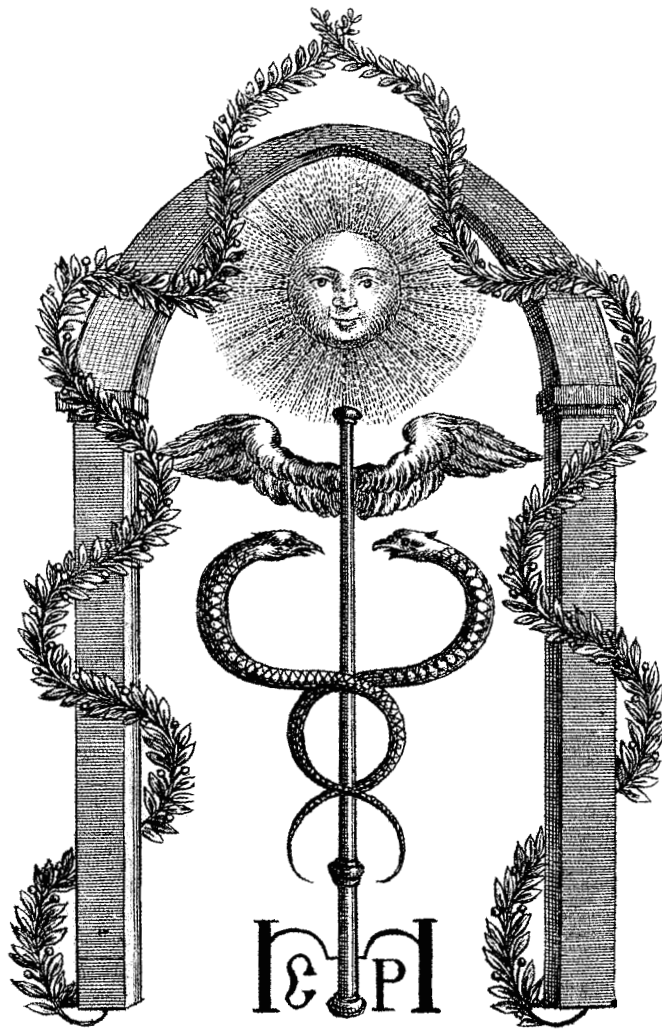
BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/2, 99-100 (76). ΠΑΠ I, 272 (3682) 📖. ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/2, 100 (εἰκ. 32). Στάικος, *Τὰ τυπωμένα στὴ Βιέννη*, 321 (εἰκ. 163) 📖. ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

378-379 Ἰωάννης Φραγκίσκος Χάλλ: *Ἑλληνικὸς Τηλέγραφος*, Δημήτριος Ἀλεξανδρίδης, Βιέννη, 1812.

Τυπ. Σέμα: Ὁ Ἑλληνικὸς Τηλέγραφος ἢ Πολιτικὴ, φιλολογικὴ καὶ ἐμπορικὴ ἐφημερὶς πρωτοκυκλοφόρησε στὶς 24 Ἰανουαρίου τοῦ 1812 καὶ συνέχισε τὴν ἔκδοσή του ἕως τὸ 1836. Ὡς σῆμα κατατεθὲν τῆς ἐφημερίδας αὐτῆς χρησιμοποιήθηκαν δύο συνθέσεις, ἡ πρώτη παριστάνει νεανίσκο νὰ συγγράφει μὲ στήριγμα τὴν ὑδρόγειο σφαῖρα καὶ ἡ δευτέρη μύλο μὲ κλειστὴ τὴ φτερωτὴ του. Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις τὰ σήματα πλαισιώθηκαν ἀπὸ τὸν τίτλο τῆς ἐφημερίδας *Ἑλληνικὸς Τηλέγραφος*.

BIBΛ: Κουμαριανοῦ, *Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος*, 68-81. Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης, 168-169. Ἄννα Ταμπάκη, *Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου*, II, 158-160 📖. ΤΣ: Κουμαριανοῦ, 78, 79 📖. ΣΥΛ: ΒΒΕ.

377

378

379

380 *Ἰωάννης Βαρθολομαῖος Τζβέκιος: Ἐρμῆς ὁ Λόγιος*, Βιέννη, 1814.

Τυπ. Σῆμα: Ὁ Βαρθολομαῖος Τζβέκιος (Σβέκιος) ἔγινε κάτοχος τοῦ τυπογραφείου τοῦ Γεωργίου Βεντότη τὸ 1810 καὶ χρησιμοποίησε γιὰ τὶς ἑλληνικὲς ἐκδόσεις του ὅλο τὸ τυπογραφικὸ ὑλικὸ τοῦ προκατόχου του. Καθοριστικὴ εἶναι ἡ συμβολή του στὴν ἐκδοσὴ τοῦ *Ἐρμῆ τοῦ Λογίου* (1811-1821), ἓνα περιοδικὸ μὲ ποικίλη ὕλη καὶ κυρίως θέματα παιδείας. Ὡς ἔμβλημα-σῆμα κατατεθέν, σὲ ὀρισμένες ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τοῦ περιοδικοῦ, καὶ μετὰ τὸ 1814, ὁ Τζβέκιος ἐπέλεξε τὸν φτερωτὸ Ἐρμῆ σὲ δύο σχεδιαστικὲς παραλλαγές. Στὴν πρώτη ὁ Ἐρμῆς ἐμφανίζεται νὰ στέφει μίαν σύνθεση μὲ τὴν ὑδρόγειο σφαῖρα, κρατώντας μὲ τὸ ἓνα του χέρι τὸ κηρύκειο, ἐνῶ στὴν ἄλλη ὑπερίπταται τῆς γῆς μὲ ἀνοιχτὰ τὰ χέρια, ὡς νὰ κομίζει χαρμόσυνα νέα.

BIBΛ: Λάιος, Ὁ Ἑλληνικὸς Τύπος τῆς Βιέννης. Κουμαριανοῦ, Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος, 88-129. *Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*, 155-158. Κουμαριανοῦ, Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, II, 250-252 ♡ ΤΣ: Κουμαριανοῦ, Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος, 96 (εἰκ. 38) ♡ ΣΥΛ: BBE * BKΣ * ΓΒ * EBE * BMX.

380

381 *Ἰωάννης Βαρθολομαῖος Τζβέκιος: Ἐρμῆς ὁ Λόγιος*, Βιέννη, 1817.

BIBΛ: Λάιος, Ὁ Ἑλληνικὸς Τύπος τῆς Βιέννης. Κουμαριανοῦ, Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος, 88-129. *Πεντακόσια Χρόνια Ἐντυπῆς Παράδοσης*, ὁ.π., 158 ♡ ΤΣ: *Τὸ Ἑλληνικὸ Βιβλίον* (εἰκ. 135). Κουμαριανοῦ, 97 (εἰκ. 40) ♡ ΣΥΛ: BBE * BKΣ * ΓΒ * EBE * BMX.

Ε Ρ Μ Η Σ

δ

Λ Ο Γ Ι Ο Σ

1 8 2 0

ΕΝ ΒΙΕΝΝΗ, ΤΗΣ ΑΟΥΣΤΡΙΑΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ἰω. Βαρθολ. Σβέικίου.

382

383

382-383 Γεώργιος Καρατζᾶς, Ἡγεμόνας Οὐγγροβλαχίας: Γεώργιος Καρατζᾶς, *Νομοθεσία, Βιέννη, Ἰωάννης Ἀντώνιος Σβέκιος, 1818.*

BIBΛ: Bianu - Hodos III, 271-276 (1000). Γκίνης - Μέξας I, 171 (1073). Ἡλιού, 19ος, 557 (1818.62) 🍷 ΤΣ: Bianu - Hodos III, 271, 273 (εἰκ. 385, 386). Ἡλιού, 19ος, 557. 🍷 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΞΑΟ.

384-385-386 Στέμμα Βλαχίας καὶ Μολδαβίας: Διονύσιος Φωτεινός, *Ἱστορία τῆς Πάλαι Δακίας, τὰ νῦν Τρανσυλβανίας, Βλαχίας καὶ Μολδαβίας, 2 τόμοι, Βιέννη, Ἰωάννης Βαρθολομαῖος Σβέκιος, 1818.*

BIBΛ: Bianu - Hodos III, 251-258 (996). Γκίνης - Μέξας I, 169 (1057). Ἡλιού, 19ος 546 (1818.39 καὶ 40) 🍷 ΤΣ: Bianu - Hodos III, 252-253 (εἰκ. 381, 382) 🍷 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ * ΕΒΕ * ΜΒΑΟ * ΜΜΛΑΟ * ΜΞΑΟ.

384

Διπλασιάζει τὴν Σελήνην

*Πρότυπον ὀρθοδοξίας, κατὰ θυσιαστικῶν ἐκθέσεων,
Σύμβολον κλεινόν Βλαχίας, φέρει εἰς ἄμφω τὸν ζαντὸν.
Ὅς καὶ Κέρας τοῦ Συμβόλου Μολδαβίας ἀνυψοῖ,
Τὰς 9 Ἡγεμονείας σφίξει, ἀμφότερας ἀνδοψοῖ.*

Ελλάδος του ναο Καρ Νέουλης.

386

187

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ

387 Πατριαρχικό Τυπογραφείο: Ἀθανάσιος Πάριος, Χριστιανική Ἀπολογία, Κωνσταντινούπολις, 1798.

Τυπ. Σέμα: Τὸ σῆμα τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ ἔμβλημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὸ Φανάρι καὶ οἰκόσημο τῆς οἰκογένειας τῶν Παλαιολόγων. Πρόκειται γιὰ τὸν ἐστεμμένο δικέφαλο ἀετό, στὴ βάση τοῦ ὁποίου εἶναι χαραγμένα ἐκατέρωθεν ἡ χρονολογία ἐναρξῆς τῆς λειτουργίας τοῦ τυπογραφείου: 1798. Πολύγωνο σχῆμα περιβάλλει τὸν ἀετό, στὶς πλευρὲς τοῦ ὁποίου ἐγγράφεται ἡ ἔνδειξη: ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ. Τὴ σύνθεση, ποὺ κοσμεῖται μὲ δάφνες καὶ ἀνθέμια, στέφει λαμπρὸς ἥλιος μὲ ἀνθρώπινη μορφή. Τὸ τετράγωνο σχῆμα ποὺ περικλείει τὸ σῆμα ὀρίζεται ἀπὸ δύο ἀνισόπαχες γραμμές.

Τὸ ἔμβλημα αὐτὸ διατηρήθηκε ἀπαράλλακτο ἕως τὸ 1815, ὅποτε μίᾳ νέα γραφικῇ σχεδίασῃ χαρακτηρίζει τὶς ἐκδόσεις τοῦ τυπογραφείου. Πρόκειται γιὰ μίᾳ ὀβάλ κορνίζα στὶς πλευρὲς τῆς ὁποίας εἶναι χαραγμένα τὰ διακριτικά: ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ. Ὁ ὠφέλιμος χώρος τέμνεται ἀπὸ τὴν ὀριζόντια ἐπιγραφή ΕΚ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΟΙΣ, στὸ ἐπάνω τμήμα τῆς ὁποίας εἶναι χαραγμένος ὁ δικέφαλος ἀετὸς καὶ κάτω τὸ καλλιγραφικὸ μονόγραμμα Α.Κ., δηλαδὴ τὰ ὀνόματα τῶν τυπογράφων: Ἀλέξανδρος Ἀργυράμμος καὶ Κωνσταντῖνος Κορέσιος.

Παραλλαγὴ τοῦ ἀρχικοῦ ἐμβλήματος, περισσότερο στυλιζαρισμένο σχεδιαστικά, μὲ τὴν ἴδια ἔνδειξη ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ, φέρει χρονολογία 1738. Ὡστόσο, πρωτοεμφανίζεται στὴν προμετωπίδα τῆς ἐκδοσης Νέον Ἐξομολογητάριον ποὺ τυπώθηκε τὸ 1837. Κατὰ διαστήματα, ὡς τυπογραφικὸ σῆμα χρησιμοποιήθηκε καὶ ἡ σφραγίδα τοῦ Πατριαρχείου μὲ τὰ ἀρχικὰ τοῦ ἐκάστοτε Πατριάρχου ἐκατέρωθεν τῆς κορόνας ποὺ στέφει τὸν ἀετό, ἐνῶ στὴ βάση τῆς σύνθεσης ἐγγράφονται τὰ ἀρχικὰ τοῦ ἀξιώματος Π Κ (Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως) καὶ ἡ ἔνδειξη τοῦ χρόνου ἐνθρονισμοῦ.

BIBΛ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος II/2, 190-197 (126). ΠΑΠ I, 69 (915) ❀ ΤΣ: Λαδᾶς - Χατζηδῆμος III/2, 190, Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας ❀ ΣΥΛ: ΒΒΕ * ΒΚΣ * ΓΒ * ΜΜΛΑΟ.

388 Πατριαρχικό Τυπογραφείο: Ἱστορικὴ περιγραφή τοῦ ἐν Βιέννῃ προεκδοθέντος χωρογραφικοῦ Πίνακος, Κωνσταντινούπολις, 1815.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 138 (857). Ἡλιοῦ, 19ος, 427 (1815.15) ❀ ΤΣ: Χάρτης τῆς Ἑλληνικῆς Τυπογραφίας. Μπῶκος, 263 ❀ ΣΥΛ: ΓΒ * ΜΒΑΟ.

387

388

389

390

389 Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο: Καλλίνικος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, *Νέον Ἐξομολογητάριον*, Κωνσταντινούπολις, Α. καὶ Θ. Ἀργυράμμος, 1837.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 416 (2852) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ * ΓΒ.

390 Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο: Μελέτιος Θεοφιλίδης, *Ἐγχειρίδιον Ἐπιστολῶν*, Κωνσταντινούπολις, 1847.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας II, 179 (4523) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΕΒΕ.

391 Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο: Νικόλαος Βούλγαρης, *Ἱερὰ Κατήχησις*, Κωνσταντινούπολις, 1861.

BIBΛ: Φίλιππος Ἥλιου - Πόπη Πολέμη, *Βιβλιογραφικὸ Ἔργαστήρι - Ἡλεκτρονικὸς Κατάλογος* 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ.

392 Πατριαρχικὸ Τυπογραφεῖο: *Lettre Encyclique Patriarcale et Synodale*, Κωνσταντινούπολις, 1895.

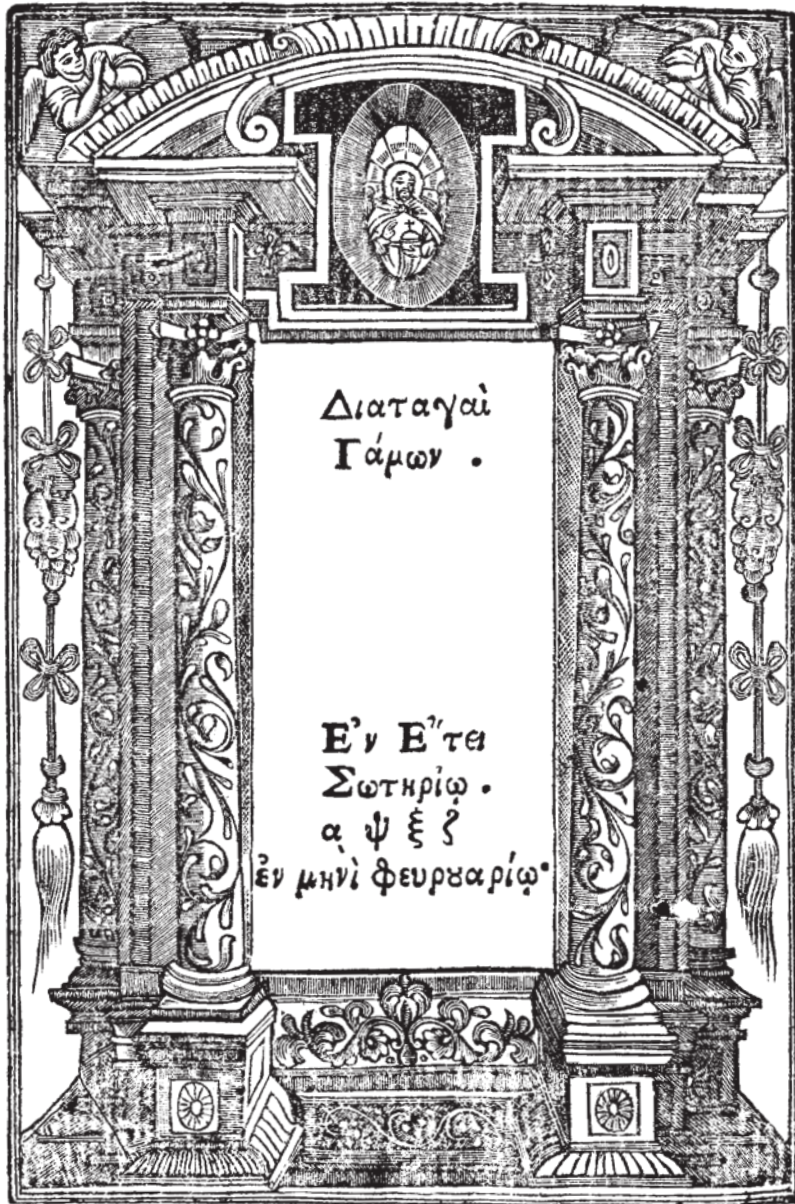
BIBΛ: Δὲν ἔχει καταλογογραφηθεῖ στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: ΒΚΣ.

391

392

Εἰκ.5. Διαταγαὶ Γάμων, Κωνσταντινούπολις, Παναγιώτης Κυριακίδης, 1767. Ἡ ξυλογραφία αὐτὴ ἀπαντᾶται γιὰ πρώτη καὶ μοναδική φορὰ σὲ σελίδα τίτλου ἐλληνικοῦ βιβλίου.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΑΗΛ ΕΒΕΡΑΡΤΟΣ

393 Ἰωάννης Μιχαήλ Ἐβεράρτος: Ἀθηνᾶ, ἐκδότης Παναγιώτης Ἰωαννίδης, Παρίσι, 1819.

Τυπ. Σέμα: Τὸ ἔμβλημα τοῦ περιοδικοῦ Ἀθηνᾶ ἢ Ἐφημερίς περιοδική, φιλολογική, ἐπιστημονική καὶ ἐμπορική, παριστάνει προτομή τῆς κεφαλῆς τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς, προφίλ, μὲ τὴ χαρακτηριστικὴ περικεφαλαία της, στὴν κορυφὴ τῆς ὁποίας ἐλίσσεται ὁ ὄφις. Τὸ ἔμβλημα αὐτὸ ἀνῆκε στὸ πλούσιο ὑλικὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ-τυπογραφικοῦ οἴκου τῶν Διδότων (Didot). Τὸ πρῶτο ἀντίτυπο τοῦ περιοδικοῦ κυκλοφόρησε στὶς 30 Μαρτίου τοῦ 1819.

BIBL: Κουμαριανοῦ, Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος, 162-179. Κουμαριανοῦ, Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, I, 125-126 📖. **ΤΣ:** Κουμαριανοῦ, Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος, 169, 172. A. James, *Spécimens de Caractères de Firmin Didot*, Paris, Librairie Paul James. Éditions des Centres (πίν. 15) 📖. **ΣΥΛ:** BMX.

394

393

395

394 Ι. Μ. Ἐβεράρτος: Στράβων, *Γεωγραφία*, ἔκδοση Ἀδαμάντιου Κοραῆ, Παρίσι, 1819.

BIBL: Γκίνης - Μέξας I, 191 (1194) 📖. **ΤΣ:** Ἀδημοσίευτο 📖. **ΣΥΛ:** BBE * BKΘΔ * BKΣ * ΓΒ * EBE.

395 Ι. Μ. Ἐβεράρτος: Ὅμηρος, *Ἰλιάς*, ἔκδοση Ἀδαμάντιου Κοραῆ, Παρίσι, 1820.

BIBL: Γκίνης - Μέξας I, 108-109 (663) 📖. **ΤΣ:** Ἀδημοσίευτο 📖. **ΣΥΛ:** BBE * BKΘΔ * BKNE * BKΣ * ΓΒ * EBE * ΜΜΛΑΟ.

396 I. M. Έβεράρτος: Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα καὶ Πλάτων Γοργίας, ἔκδοση Ἀδαμάντιου Κοραῆ, Παρίσι, 1825.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 236 (1510) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: BBE * BKNE * BKΣ * ΓΒ * MBAO * MMLAO.

397 I. M. Έβεράρτος: Ἀρριανός, Ἐπικτήτου Διατριβαί, ἔκδοση Ἀδαμάντιου Κοραῆ, Παρίσι, 1827.

BIBΛ: Γκίνης - Μέξας I, 252 (1639) 📖 ΤΣ: Ἀδημοσίευτο 📖 ΣΥΛ: BBE * BKΘΔ * BKNE * BKΣ * ΓΒ * EBE * MBAO * MMLAO.

396

397

398

ΜΕΛΙΣΣΑ

398 Σπυρίδων Κονδός: Μέλισσα, Αύγουστος Βοβαῖος, Παρίσι, 1819.

Τυπ. Σέμα: Ὁ Σπυρίδων Κονδός, πού ἐξέδωσε τὸ περιοδικὸ Μέλισσα ἢ Ἐφημερὶς Ἑλληνική, συνεργάστηκε μὲ τὸν Κωνσταντῖνο Νικολόπουλο, ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται στὸ περιοδικὸ ὡς «Ἀγαθόφρων Λακεδαιμόνιος Πολίτης Παρισίων». Τὸ πρῶτο φύλλο, πού κυκλοφόρησε τὸ 1819, τυπώθηκε στὸ τυπογραφεῖο τοῦ Γάλλου Αὔγουστου Βοβαίου (Auguste Bobée). Τὸ ἔμβλημα τοῦ περιοδικοῦ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ μία καλοσχεδιασμένη μέλισσα, ἀνάλογη μὲ αὐτὴν πού χρησιμοποίησε γιὰ δεκαετίες ὁ οἶκος τοῦ Ν. Γλυκὸ στὴ Βενετία.

BIBΛ: Κουμαριανοῦ, Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος, 140-16. Κουμαριανοῦ, Ἐγκυκλοπαίδεια τοῦ Ἑλληνικοῦ Τύπου, III, 134-135 📖 ΤΣ: Κουμαριανοῦ, Ὁ Ἑλληνικὸς Προεπαναστατικὸς Τύπος, 143 (εἰκ. 65) 📖 ΣΥΛ: BKNE * BMX.

ΦΙΡΜΙΝΟΣ ΔΙΔΟΤΟΣ

399 Φιρμίνος Διδότος: Ὀνήσανδρος, Στρατηγικὸς καὶ Τυρταῖος
Τὸ πρῶτον Ἐλεγείον, ἔκδοση Ἀδαμάντιου Κοραῆ, Παρίσι, 1822.

Τυπ. Σέμα: Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τὰ λίγα ποὺ χαρακτηρίζονται μὲ τὸ μονόγραμμα τοῦ Φιρμίνου Διδότου (FD) στὴ σελίδα τίτλου τῶν ἐκδόσεων ποὺ βγήκαν ἀπὸ τὴ συνεργασία του μὲ τὸν Ἀδαμάντιο Κοραῆ. Πρόκειται γιὰ ἓνα καλλιγραφικὸ μονόγραμμα ποὺ κοσμεῖται ἀπὸ δεμένα κλαδιὰ δάφνης καὶ βελανιδιάς. Τὸ βιβλίο αὐτὸ ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς σειρᾶς ποὺ ἐγκαινίασε ὁ Κοραῆς τὸ 1805, μὲ πρῶτο τὸν *Πρόδρομο τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης*.

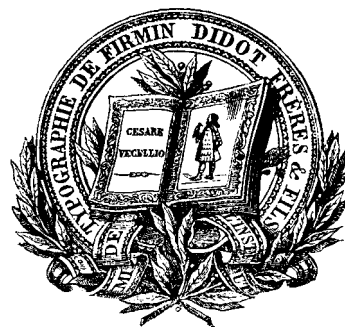
BIBA: Γκίνης - Μέξας I, 215 (1356). Δημαρᾶς, *Ἱστορία*, 257 🍷 ΤΣ: Ἡλιού, 19ος, 540 🍷 ΣΥΛ: BBE * BKΣ * EBE.

400 Τυπογραφεῖο τοῦ Φιρμίνου Διδότου Ἀδελφῶν καὶ Ὑιῶν: Ambroise Firmin Didot, *Essai Typographique et Bibliographique sur l' Histoire de la Gravure sur Bois*, Paris, 1843.

BIBA: Brunet II (UCLA Sp. Coll.), 701 🍷 ΤΣ: *Essai Typographique*, προμετωπίδα 🍷 ΣΥΛ: BKΣ.

399

400

Είχ. 6. Ευλογραφία πού περιβάλλει τή σελίδα τίτλου τής έκδοσης
τοῦ A. F. Didot, Essai Typographique, Paris 1863.